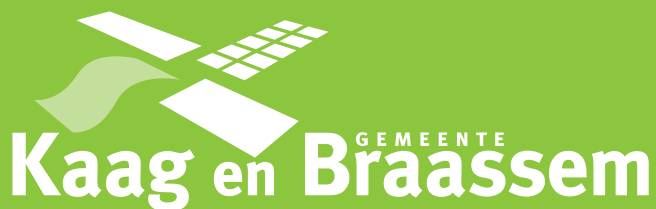

Monitor Verbonden Partijen en DVO's Kaag en Braassem

---

4 oktober 2017

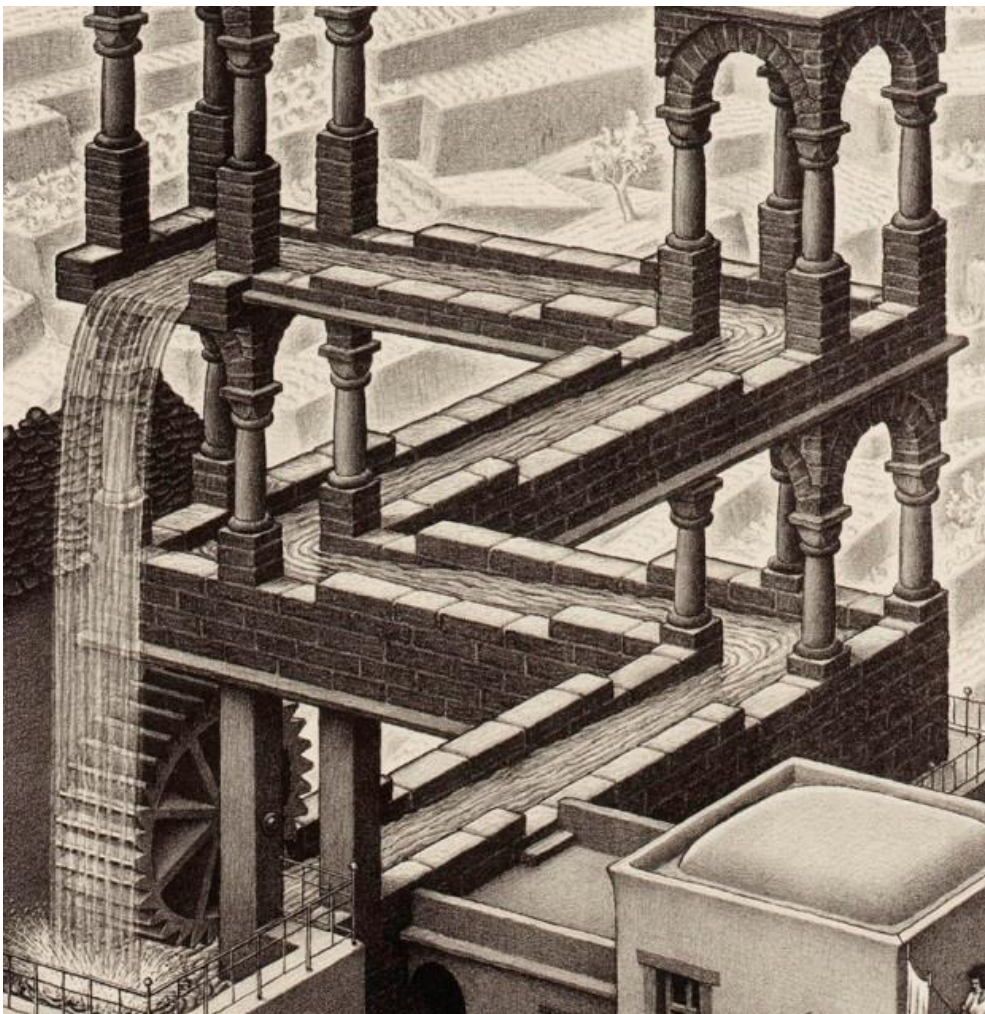
Bilderdam - Hoogmade - Kaag - Leimuiden - Nieuwe Wetering - Oud Ade - Oude Wetering - Rijnsaterwoude - Rijpwetering - Roelofarendsveen - Woubrugge

Doel van deze Monitor

Actueel inzicht geven over de Verbonden partijen, Dienstverleningsovereenkomsten en subsidierelaties van gemeente Kaag en Braassem.

Opsteller: A. Wester- van Vliet
Afdeling Ontwikkeling.

Wijzigingen en actualiteiten ten opzichte van de vorige versie (juni 2017)
zijn *cursief* en in *donkerblauw* aangegeven.

Inhoudsopgave

Doel van deze Monitor	2
Inleiding	4
Verbonden Partijen Kaag en Braassem	5
Holland Rijnland.....	6
Omgevingsdienst West Holland (ODWH).....	13
Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	16
Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG HM) ...	19
De Tweesprong B.V.....	25
Dienstverleningsovereenkomsten en subsidierelaties	28
Dvo's Behandeling bezwaarschriften	31
Dvo Uitvoering Bezwaarafhandeling Wmo gemeente Kaag en Braassem 2017...	32
Dvo Uitvoering Bezwaarafhandeling Jeugd gemeente Kaag en Braassem 2015 ..	33
Dvo Jeugdhulp 2017 - 2018	34
Dvo Uitvoering taken Werk en Inkomen	36
Dvo Huishoudelijk afval Cyclus	38
Dvo Bewegwijzering	39
Dvo Erfgoed Leiden en omstreken.....	40
MAG subsidieovereenkomst 2017-2018 tussen gemeente Kaag en Braassem en Driemaster	41
Overige verbonden partijen	42
Cyclus N.V.....	42
Alliander N.V.....	43
Oasen N.V.	44
Oasen N.V. is een structuurve	44
Bank Nederlandse Gemeenten N.V.	45
Braassemerland VOF	46
Bijlagen	47
Stemverhoudingen en bijdrage Verbonden Partijen.....	47
Kwadrant.....	48
Conclusie.....	50
Wat aan het onderzoek vooraf ging	51
Grip krijgen en houden.....	52
Begrippen.....	53

Inleiding

De gemeente Kaag en Braassem heeft ervoor gekozen een aantal taken onder te brengen in een samenwerking in diverse rechtsvormen, zowel publiek als privaat¹. Wanneer de gemeente zowel een *bestuurlijk* als een *financieel belang* heeft in een andere partij, is dat voor de gemeente een verbonden partij.

Deelname aan een verbonden partij brengt met zich mee dat er dilemma's ontstaan met als kernvraag "hoe houd ik grip" als gemeente, raad en college. In combinatie met een forse financiële verplichting richting de verbonden partij ontstaat de urgentie om inzicht te krijgen over de partijen waar u daadwerkelijk uw invloed kunt aanwenden. In deze verbonden partijen is ook een aanmerkelijk deel van het jaarlijkse budget uit de begroting ondergebracht. Om goede instrumenten te ontwikkelen en effectieve sturing op verbonden partijen is het belangrijk eerst inzicht te krijgen in de feiten.

Deze monitor richt zich op de intergemeentelijke samenwerkingen in gemeenschappelijke regelingen, de Dienstverleningsovereenkomsten (Dvo's) en subsidierelaties. Naast deze vorm van samenwerking zijn er de deelnemingen in privaatrechtelijke deelnemingen, zoals Naamloze Vennootschappen in het overzicht opgenomen.

Een DVO is gebaseerd op een overeenkomst of contract en heeft daarmee al een ander karakter dan een gemeenschappelijke regeling. Immers daar komt het eigenaarschap van de gemeente aan de orde. In een gemeenschappelijke regeling ben je altijd met anderen eigenaar van de regeling. De discussie rond grip gaat dan over de invulling van die eigenaarsrol.

Anders dan in de Wet gemeenschappelijke regelingen geregeld bepaal je als 'private' partijen samen wat je vastlegt in een overeenkomst. Aanleiding, looptijd, wijze van uitvoering, evaluatie en verantwoording etc zijn maatwerk. Bij een Dvo gaat het eerder om contractmanagement en contractbeheer en minder om een samenwerking op basis van gelijkwaardigheid. Bij een Dvo is er ook sprake van een klantrelatie. Er is immers sprake van een dienstverlenende organisatie en een organisatie die de diensten ontvangt.

Op verzoek van de raadswerkgroep is dit document samen met de Perspectiefnota 2018 aan de raad aangeboden op 19 juni 2017 en vastgesteld.

Op 4 juli 2016 is het onderzoek uit de voormalige *Notitie Verbonden partijen* aan de raadswerkgroep regiozaken aangeboden. De insteek van deze notitie was om inzicht te krijgen in de financiële bijdrage aan onze Verbonden partijen (wat het kost) in verhouding tot het bestuurlijk belang (hoeveel invloed kunnen we uitoefenen op de samenwerking?). Omdat dit overzicht interessant is en actueel blijft is deze informatie in de bijlage opgenomen.

---

¹ Wettekst uit het Besluit begroting en verantwoording artikel 1: Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. In de bijlage bij de achtergrondinformatie vindt u uitgebreide informatie over de juridische vormen en begrippen.

Verbonden Partijen Kaag en Braassem

Kaag en Braassem neemt deel aan de volgende verbonden partijen en vennootschappen.

- Holland Rijnland
- Omgevingsdienst West Holland
- Veiligheidsregio Hollands Midden
- Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG HM)
- Sociale werkvoorziening Alphen aan den Rijn (SWA)
- De Tweesprong B.V.
- Cyclus N.V.
- Alliander N.V.
- Oasen N.V.
- Bank Nederlandse Gemeenten N.V.
- Gemeente Kaag en Braassem Grondexploitatie Braassemerland VOF

Per verbonden partij wordt de volgende informatie uiteengezet:

- Algemeen doel van de verbonden partij
- Doel Kaag en Braassem
- Bestuurlijk
- Gemeentelijke bijdrage
- Risico's
  - Onder risico's worden verstaan alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd, of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.
- Weerstandsvermogen
  - Dit is het vermogen van de verbonden partij om onverwachte financiële tegenvallers op te kunnen vangen.
- Zijn er onderdelen waarop we meer invloed op uit kunnen oefenen
- Extra informatie

Omgevingsdienst
West-Holland

Holland Rijnland

Holland Rijnland is het samenwerkingsverband van en voor veertien gemeenten met gezamenlijk een uitstekende woonregio en een aantal sterke topsectoren (Greenports, Biobased, Space en Life Science & Health).

Algemeen doel Holland Rijnland

De deelnemende gemeenten streven er met elkaar naar de goede woon- en leefomgeving te versterken en in te zetten op het verbeteren van de arbeids- en recreatiemogelijkheden in het gebied Holland Rijnland. In de domeinen maatschappij, economie en leefomgeving faciliteert Holland Rijnland regionale samenwerking en de gemeenschappelijke, regionale belangen te behartigen bij het rijk, de provincie en andere invloedrijke overlegstructuren. Daarnaast voert zij taken uit die aan het samenwerkingsorgaan zijn overgedragen: de Regiotaxi, de Urgentiecommissie Woonruimte en het Regionaal Bureau Leerplicht.

Doel Kaag en Braassem

Kaag en Braassem profiteert van het schaalvoordeel en slagkracht van deze strategische samenwerking.

Bestuurlijk

De burgemeester en wethouder Hoek hebben zitting in het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat (inclusief voorzitter) uit zeven leden. Het AB bestaat uit twee leden per deelnemende gemeente; 28 in totaal met gezamenlijk 186 stemmen (waarvan Kaag en Braassem 9).

Gemeentelijke bijdrage *(NB is gebaseerd op de begroting 2018 vastgesteld in het AB op 21 juni 2018)*

Bijdrage aan Holland Rijnland in 2018	Kaag en Braassem
Speerpunten Maatschappij	14.497
Lopende zaken Maatschappij	7.881
Domein Maatschappij	22.378
Speerpunten Economie	16.439
Lopende zaken Economie	1.380
Domein Economie	17.819
Speerpunten Leefomgeving	12.489
Lopende zaken Leefomgeving	3.019
Domein Leefomgeving	15.508
Speerpunten Netwerkmanagement	9.211
Lopende zaken Netwerkmanagement	9.668
Domein Netwerkmanagement	18.879
Programma Inhoudelijke Agenda	74.583
Programma Regionaal Bureau Leerplicht	49.868
Programma Uitv. Taken Woonruimte verdeling Verkeer en Vervoer	35.614
Programma cofinanciering	12.831
Programma Overhead	68.767

Programma Overhead RBL	35.126
Programma Overhead totaal	103.893
Totaal Reguliere Bijdragen (Excl. TWO & Frictie)	276.789
Programma Frictie	12.185
Programma TWO Jeugdhulp	68.376
Totaal Gemeentelijke Bijdrage (incl. TWO Jeugdhulp & Frictie)	357.351
Waarvan: Regionale commissie Beroep en Bezwaar	10.460
Regionaal Investeringsfonds 2017 (looptijd tot en met 2024)	368.865

Risico's

Elke organisatie kent risico's uit reguliere bedrijfsvoering. Zo ook Holland Rijnland. Oorzaken hiervan kunnen gelegen zijn in onder meer debiteurenbeheer, subsidiestromen van derden, personeelskosten, ziektekosten en automatisering. Er zijn processen ingericht om deze risico's zoveel als mogelijk te beperken. De maximale omvang van eventueel optreden risico's worden geraamd op € 100.000 (1% van de lasten, afgerond).

Bij de 25% bezuinigingsslag van #Kracht 15 is er besloten een groot aantal taken niet meer te doen (besluit AB 5 maart 2014). In de loop van de tijd is gebleken dat er taken zijn waar toch behoefte aan is. Voorbeeld daarvan is het beheer van de Regionale verkeers- en milieukaart Holland Rijnland, Behoefteterming bedrijfsterreinen, Regionale woonagenda en plan van aanpak OV visie. Het is mogelijk dat er in de toekomst behoefte ontstaat om een actualiteit regionaal op te pakken waarbij de colleges zich moeten realiseren dat agenderen bij Holland Rijnland kan betekenen dat er capaciteit en/of een bijdrage gevraagd kan worden als deze taak niet tot het vastgestelde pakket behoort.

Weerstandsvermogen

Het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland beschikt niet over vrije reserves. De deelnemende gemeenten zijn op grond van de gemeenschappelijke regeling gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiële situatie bij het samenwerkingsorgaan en voor mogelijke tekorten of financiële tegenvallers.

De deelnemende gemeenten worden driemaal per jaar geïnformeerd over het verloop van de begroting van Holland Rijnland door middel van de begroting, de tussenrapportage (turap) en de jaarrekening. Eventuele risico's worden daarin aangegeven. De gemeenten worden in staat geacht op basis van deze informatie voldoende voorzieningen in de eigen begroting te treffen. Deze eventuele risico's kunnen betrokken worden in het geheel van de door de gemeente gelopen risico's. Uit dit oogpunt is er geen afzonderlijke risicoreserve bij de gemeenschappelijke regeling aangehouden.

Zijn er onderdelen waar we meer invloed op kunnen uitoefenen?

In december 2015 is de 'Inhoudelijke agenda 2016-2020' vastgesteld waarbij de verschuiving plaatsvindt van 'regionale organisatie' naar 'regionaal organiseren'. In het 'nieuwe' Holland Rijnland zal de nadruk vooral komen te liggen op de platformfunctie

en de belangenbehartiging. Het ontwikkelen van beleid wordt opgepakt door gemeenten en clusters van gemeenten. Holland Rijnland kan initiëren in kansrijke nieuwe sectoren maar dit zal dan vooral vanuit de platformfunctie (gemeenten/clusters) verder afgestemd en ontwikkeld moeten worden.

Het is zaak voor Kaag en Braassem om haar kernkwaliteiten op het gebied van groen, recreatie en toerisme, (glas)tuinbouw, wonen, handel, en logistiek te vertalen naar de in de Inhoudelijke agenda genoemde speerpunten om in haar rol als 'opdrachtgever' focus op deze onderwerpen te houden en uitvoering te verzekeren. Na het bepalen van zijn focus in september 2016 heeft het college op 20 september 2016 ingestemd met een notitie over de stand van zaken van de uitwerking van de Inhoudelijke agenda en een overzicht van de door Kaag en Braassem geleverde inzet en gewenste resultaten.

De raads werkgroep regiozaken heeft de notitie op 7 december 2016 besproken en geconcludeerd dat de opgaven van Holland Rijnland ambitieus zijn. Er werd ingestemd met de wijze van uitvoering van de Inhoudelijke Agenda 2016 -2020. Inmiddels is er een inventarisatie gaande naar de wijze waarop de deelnemende gemeenten actief uitvoering geven aan de speerpunten. Aan de hand van de concept- Regionale agenda van Kaag en Braassem (*op 21 juni 2017 vastgesteld in de raad*) is er overleg met Holland Rijnland over de samenhang tussen deze agenda's en de uitwerking daarvan.

Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap Jeugdhulp (TWO)

TWO is bij Holland Rijnland ondergebracht. De gemeenten in Holland Rijnland (met uitzondering van Voorschoten) hebben afgesproken om in 2015 en 2016 in gezamenlijkheid het opdrachtgeverschap voor Jeugdhulp uit te voeren (door middel van een Dvo). Daarbij is onderscheid tussen inhoudelijk en technisch opdrachtgeverschap. Het inhoudelijk opdrachtgeverschap is vanwege de verbinding aan de platformfunctie Sociale agenda/jeugd belegd bij Holland Rijnland. Het technisch opdrachtgeverschap is vanuit bedrijfseconomische overwegingen (efficiency, massa/kwetsbaarheid, deskundigheid) belegd bij Servicepunt71. De Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap Jeugdhulp is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze taken.

In het regionaal inkoopplan Jeugd is opgenomen om voor 2017 en 2018 een nieuwe Dvo af te sluiten met een optie tot verlenging van twee jaar voor het gezamenlijk opdrachtgeverschap voor de jeugdhulp. Deze Dvo is eind 2016 afgesloten. Aangezien Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem een deel van de inkoop voor de jeugdhulp lokaal invullen, ziet de Dvo er voor deze gemeenten anders uit dan voor de overige elf deelnemers. Voor deze gemeenten ziet de Dvo alleen toe op dat deel van de jeugdhulp dat regionaal is ingekocht.

Lokale inkoop jeugdhulp

Sinds 1 januari 2015 kopen wij samen met de andere gemeenten binnen Holland Rijnland jeugdhulp in. Wij hebben voor 2017 ervoor gekozen om - samen met gemeente Alphen aan den Rijn - een deel van de jeugdhulp zelf in te kopen. Het gaat hierbij om alle jeugdhulp, zoals in de Jeugdwet beschreven. In regionaal verband blijven we de gesloten jeugdhulp, de jeugdbescherming, jeugdreclassering, de integrale crisisdienst en Veilig thuis inkopen.

Voor het jaar 2017 hebben we tijdelijke overbruggingsovereenkomsten afgesloten met circa 50 jeugdhulpaanbieders die in 2016 ook in onze gemeente actief waren. Dit omdat we bij de eerdere aanbesteding jeugdhulp niet tot definitieve gunning hebben kunnen overgaan als gevolg van een uitspraak in hoger beroep. Het jaar 2017 wordt voor een nieuwe aanbesteding jeugdhulp gebruikt met als doel per 1 januari 2018 een overeenkomst af te sluiten met een nieuwe jeugdhulpaanbieder.

Regionaal Investeringsfonds (RIF)

De infraprojecten uit het RIF zijn gerealiseerd of vragen minder aandacht omdat ze in uitvoering gaan. Het gaat hierbij om de projecten Rijnland Route, HOV-net Zuid-Holland Noord, Programma ontsluiting Greenport, Herstructurering Greenport Duin- en Bollenstreek en Regionaal Groenprogramma.

Kaag en Braassem heeft nu toe € 953.884,73 uit het RIF ontvangen voor diverse groenprojecten in de gemeente (als max. 25% cofinanciering). De RIF-bijdragen zijn in Kaag en Braassem besteed aan o.a. de realisatie van de Meerbrug (Nieuwe Wetering - Haarlemmermeer) en de Natuurbelevingstuin De Bult Nieuwe Wetering die als landmark in Leidse Ommelanden is aangewezen. Voor de groen-recreatieve inrichting van het Ghoybos zijn RIF-gelden toegekend. Het Boeren-Leidse Kaasmuseum op Kaag en de recreatieboerderij Buitenverwachting Hoogmade hebben in 2016 een bijdrage ontvangen voor een kwaliteitsimpuls.

Op dit moment worden twee aanvragen voor cofinanciering uit het RIF voorbereid. De tweede fase voor Natuurbelevingstuin De Bult Nieuwe Wetering betreft het maken van een verbinding met de Ringvaart, toevoegen van belevingselementen op een knooppunt voor fietsen, wandelen en varen. De andere aanvraag betreft een gebiedsconcept Tulpen Vertellen; een programma over de tulpenhistorie en de tulpentoeekomst in het tuindersgebied Roelofarendsveen dat aanvullend is binnen de zgn. Tulpendriehoek Bollenstreek – Leiden – Roelofarendsveen.

#Kracht 15

Dit proces is afgerond.

Het transitietraject #Kracht 15 heeft de beoogde besparing van 25% behaald. De focus is gewijzigd van 'regionale organisatie' naar 'regionaal organiseren'. De nieuwe netwerkorganisatie Holland Rijnland stimuleert en faciliteert samenwerking tussen gemeenten onderling, bedrijfsleven, onderwijs en kennisinstellingen. Zij ondersteunt de gemeenten bij de duurzame en integrale ontwikkeling van de regio. Deze opgave heeft de organisatie Holland Rijnland vertaald in de volgende doelstelling: 'Holland Rijnland draagt binnen de regio zorg voor een optimale verbinding, ontmoeting en samenwerking op ruimtelijk, economisch en sociaal gebied waarbij de ambities zijn bepaald in de hieronder genoemde Inhoudelijke Agenda 2016- 2020'.

Inhoudelijke Agenda 2016 - 2020

In december 2015 is de Inhoudelijke Agenda 2016- 2020 van de 14 samenwerkende gemeenten in het algemeen bestuur is vastgesteld. Deze Inhoudelijke Agenda geeft de regionale ambitie weer op de domeinen Maatschappij, Economie en Leefomgeving en de ondersteunende rol die dit vereist van Holland Rijnland. De Inhoudelijk Agenda bestaat uit vier ambities met dertien speerpunten:

Ambitie I. De regio Holland Rijnland heeft een optimaal niveau van sociale voorzieningen, lokaal en regionaal, waarbij de eigen kracht van de burger centraal staat.

1. De regio Holland Rijnland organiseert de jeugdhulp efficiënt en effectief.
2. De regio zorgt voor opvang en huisvesting van bijzondere doelgroepen.

Ambitie II. De regio Holland Rijnland is koploper in het toepassen van economische en technologische innovaties.

3. De regio is nationaal centrum voor aardobservatie en navigatietoepassingen.
4. De regio is koploper op het gebied van planteninhoudstoffen.
5. De regio is koploper in innovatieve aanpak van landbouwtransitie en bodemdaling in de veenweidegebieden als voorbeeld van circulaire economie.
6. Holland Rijnland sluit met de provincie Zuid-Holland een gebiedsdeal over de regionale bijdrage aan verduurzaming en vermindering van energiegebruik.

7. De regio steunt de uitbouw van de internationale economische kracht van de Greenports Duin- en Bollenstreek, Aalsmeer en regio Boskoop.
- Ambitie III. De regio Holland Rijnland is een aantrekkelijke en vitale woon- en leefomgeving.
8. De regio is proeftuin voor de aanpak van leegstand en hergebruik van kantoren en winkelruimte.
  9. De regio Holland Rijnland is een aantrekkelijke groene bestemming voor inwoners en recreanten.
  10. Beter benutten mobiliteitsnetwerk.
- Ambitie IV. De organisatie Holland Rijnland versterkt het strategisch vermogen van de samenwerkende gemeenten.
11. De organisatie Holland Rijnland ondersteunt de gemeenten bij het verwerven van subsidies voor regionale projecten
  12. De organisatie Holland Rijnland voorziet onze gemeenten van strategische verkenningen
  13. De organisatie Holland Rijnland deelt uitbundig kennis met de gemeenten.

Taken die Holland Rijnland uitvoert voor Kaag en Braassem:

- Regionale urgentiecommissie wonen. In 2016 zijn in totaal 11 urgentieaanvragen van inwoners uit Kaag en Braassem behandeld door de regionale urgentiecommissie wonen waarbij er 5 zijn toegewezen. Het totaal aantal aanvragen in de regio was 327 waarvan 146 toegewezen zijn.
- Regionale bezwarencommissie woonruimteverdeling. Het gaat hierbij om bezwaren tegen inschrijftijd, tegen afwijzing huisvestingsvergunning, tegen uitschrijving als woningzoekende en klachten tegen de regelgeving.
- Regionale huisvestingsverordening. De op 1 juli 2015 in werking getreden Huisvestingsverordening Holland Rijnland 2015 is in maart 2016 gewijzigd. Het gaat hierbij om passendheidseisen en rechten van studerende vergunninghouders.
- Regionaal Groenprogramma: zie Regionaal Investeringsfonds
- Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) en RMC/Jongerenloket
Het Verzuim 18+ is structureel belegd bij Holland Rijnland vanaf 1 augustus 2013. Hieronder is een vergelijking gemaakt van Kaag en Braassem met de regio op het gebied van leerlingen met verzuimmelding, langdurig verzuim, risico-leerlingen, absoluut verzuim en het aantal vrijstellingen over het schooljaar 2016 - 2017.

	Aantal	%	Regionaal aantal	Regionaal %
Leerlingen met melding relatief verzuim	107	2,66%	1476	2,40%
Langdurig verzuim	2	0,05%	19	0,03%
Risico-leerling	16	0,40%	131	0,21%
Absoluut verzuim	5	0,12%	113	0,18%
Vrijstellingen	15	0,37%	369	0,60%

Kaag en Braassem telt een totaal aantal verzuimers van 129 in het schooljaar 2016-2017. Dit betekent dat 2,7% van de leer- en kwalificatieplichtige jongeren uit Kaag en Braassem afgelopen jaar één of meerdere verzuimmeldingen had. In de regio Holland Rijnland ligt dit percentage op 2,4%.

Van de 129 meldingen zijn 72 meldingen geconstateerd. Drie kwart van de meldingen is afgehandeld met een waarschuwing of zijn afspraken gemaakt. Als deze maatregelen niet tot het gewenste resultaat leiden kan een leerplichtambtenaar een Halt-straf of proces-verbaal inzetten. Bij twee leerlingen is langdurig verzuim geconstateerd in het schooljaar 2016-2017. Dit houdt in dat een jongere ongeoorloofd langer dan vier weken verzuimt. Deze twee leerlingen zijn inmiddels weer naar school

- Regionale urgentiecommissie wonen. In 2016 zijn in totaal 11 urgentieaanvragen van inwoners uit Kaag en Braassem behandeld door de regionale urgentiecommissie wonen waarbij er 5 zijn toegewezen. Het totaal aantal aanvragen in de regio was 327 waarvan 146 toegewezen zijn.
- Regionale bezwarencommissie woonruimteverdeling. Het gaat hierbij om bezwaren tegen inschrijftijd, tegen afwijzing huisvestingsvergunning, tegen uitschrijving als woningzoekende en klachten tegen de regelgeving.
- Regionale huisvestingsverordening. De op 1 juli 2015 in werking getreden Huisvestingsverordening Holland Rijnland 2015 is in maart 2016 gewijzigd. Het gaat hierbij om passendheidseisen en rechten van studerende vergunninghouders.
- Regionaal Groenprogramma: zie Regionaal Investeringsfonds
- Verkeersveiligheid: Kaag en Braassem doet mee aan de volgende projecten van Holland Rijnland uit het Actieprogramma Verkeersveiligheid:
  - Verkeerseducatie 0 – 4-jarigen op kinderdagverblijven en peuterspeelzalen
  - Verkeerseducatie 4 – 12-jarigen op basisscholen
  - Verkeerseducatie 12 – 16-jarigen op middelbare scholen
  - Campagnes zoals “De scholen zijn weer begonnen” en “Fietsverlichting”
  - Het wisselen van campagneposters op de campagneborden langs de wegen.Andere projecten van Holland Rijnland zoals “praktijkdagen Jonge Autorijders” en “rijvaardigheidsritten voor ouderen” vinden niet zozeer in Kaag en Braassem plaats, maar trekken wel deelnemers uit deze gemeente, het zijn regionale projecten. Kaag en Braassem doet zelf ook diverse projecten, met name op basisscholen, zoals Verkeersproef, Verkeersexamens, Streetwise en Verkeerslokaal. Voor het project “School op Seef/Verkeersleerkracht” (educatie 4-12-jarigen) doen 4 scholen uit Roelofarendsveen mee, 2 uit Leimuiden, 2 uit Woubrugge, 1 Hoogmade en 1 school uit Rijsaterwoude. Verder verzorgt Holland Rijnland ook verkeerseducatieprojecten op het voortgezet onderwijs zoals op het Bonaventura College in Roelofarendsveen.
- BDU-subsidies faciliteren. Kaag en Braassem heeft BDU-subsidie ontvangen voor o.a. de campagne ‘De scholen zijn weer begonnen’, verkeersexamens, gedragsbeïnvloeding verkeer, snelheidsdisplays, educatieproject groene voetstappen, aanleg schoolzones en Streetwise. In 2016 hebben we voor het eerst meegedaan aan het project de ‘jonge automobilistendagen’. Alle inwoners uit Kaag en Braassem tussen de 18 en 24 jaar met een rijbewijs hebben een uitnodiging gehad om hieraan deel te nemen en de opkomst was zeer goed. *Dit jaar hebben we opnieuw meegedaan met dit project en de reacties zijn zo goed dit we hier de komende jaren ook actief op blijven inzetten.*
- De gedragsbeïnvloedingprojecten worden door de provincie gesubsidieerd. Deze subsidie bedraagt 50 -75% afhankelijk van het type project.

Verder:

- *Faciliteren landschapsontwikkelingsplan Rijn- en Veenstreek.*

- *HOV-corridor Alphen aan den Rijn – Schiphol via Leimuiden.*
- *Lobby en belangenbehartiging m.b.t. OV in landelijk gebied, afstemming t.a.v. de OV concessie.*
- *Lobby provinciale bijdrage aanpassingen N207; noordelijk deel, onder meer verbreding N207 bij Leimuiden en parallelstructuur Leimuiderbrug.*
- *Bodemdaling is opgenomen in de Inhoudelijke Agenda en wordt de komende tijd een thema dat op regionaal niveau aandacht krijgt. Daarin wordt samengewerkt met de regio Midden Holland.*
- *SMASH / Schiphol: Holland Rijnland verzorgt kennisdeling en belangenbehartiging.*

Algemeen doel Omgevingsdienst

De Omgevingsdienst wil een kwalitatief hoogstaande uitvoeringsdeskundige zijn in het integraal aanpakken van omgevingsvraagstukken en staat voor het verbeteren en bewaken van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving in de regio Holland Rijnland. Dit doet de dienst door het bundelen van gespecialiseerde kennis, een efficiënte, kwalitatief goede en prijsbewuste uitvoering van de taken, te werken vanuit een sterke betrokkenheid bij de opdrachtgever en het gezamenlijk en uniform ontwikkelen van een uitvoeringsbeleid met oog voor maatwerk.

Doel Kaag en Braassem

Om een goede en efficiënte uitvoering te geven aan de wettelijke milieutaken heeft Kaag en Braassem al deze taken bij de Omgevingsdienst ondergebracht.

Bestuurlijk

Het AB bestaat uit 24 leden (inclusief de voorzitter). Twee collegeleden hebben zitting in het AB; wethouder Peters (voorzitter) en wethouder Haarman.

Wethouder Peters is tevens voorzitter van het DB. Kaag en Braassem heeft 22 van de 312 stemmen.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage in 2018 is € 761.138.

Risico's

De risico's zijn opgenomen in de begroting 2017. De belangrijkste zijn:

- Het Financieel Kader gemeenschappelijke regelingen gemeenten Hollands Midden wijkt af van de spelregels voor indexering zoals vastgelegd in de Nota Planning en Control 2014-2017; Om die reden is het voorstel om de huidige Nota P&C van de ODWH als volgt aan te passen: 'De indexering te baseren op het advies van de commissie Du Chatinier, tenzij het AB anders besluit'.
- Friciekosten zijn een risico voor ODWH omdat er personeel (overhead) af moet vloeien, dit kan zich uiten in kosten voor loopbaanbegeleiding en UWV-kosten. Er is een meerjarige aanpak opgesteld voor de periode 2016-2020 die bestaat uit een reorganisatie waarin de overhead wordt verlaagd met 8,4 fte. Voor deze aanpak is een budget nodig van de deelnemers voor flankerend beleid van maximaal € 1,7 mln. Voor Kaag en Braassem gaat het om een bedrag van maximaal € 141.158. Dit bedrag is opgenomen in de risicoparagraaf van de begroting van Kaag en Braassem. *De reorganisatie is inmiddels afgerond.*

•

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de kwaliteit van de vermogenspositie van ODWH op de lange termijn weer. Het gaat om het vermogen om financiële tegenvallers op de lange termijn op te vangen zonder dat de voortzetting van de taken in het gedrang komt. De verwachte omvang van de algemene reserve per 1 januari 2018 is € 66.160. De risico-impact conform inventarisatie (= minimale omvang weerstandsvermogen) is € 312.609.

Zijn er onderdelen waar we meer invloed op kunnen uitoefenen?

Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen de rol die Kaag en Braassem speelt als eigenaar en opdrachtgever en invloed op bestuurlijk en ambtelijk niveau. Als eigenaar hebben wij voldoende invloed in het DB door onze vertegenwoordiging en we zijn ambtelijk ook goed aangesloten. De ODWH is voornamelijk een uitvoeringsorganisatie en een deel van de werkzaamheden van de ODWH is vraaggestuurd en hangt af van initiatieven van bedrijven (vergunningverlening, RO-advisering). Door ambtelijke afstemming is er invloed op het werkplan dat de ODWH

voor ons uitvoert. De gemeente geeft prioriteiten aan binnen haar wettelijke en vastgestelde beleidskaders.

Financieel toekomstperspectief

Uit de begroting en de meerjarenraming 2018-2020 blijkt dat de dienst financieel onder druk staat. Eind 2016 heeft het AB besloten tot een maatregelenpakket om de financiële robuustheid te herstellen. Dit komt neer op het bezuinigen van 8,4 fte, waarbij de overhead in balans wordt gebracht.

Om de Omgevingsdienst weer financieel robuust te maken is Programma ODWH 17-20 (P1720) opgezet. Dit is gericht op herstel van de financiële robuustheid en het sluiten van de begroting 2017 en meerjarenraming 2018 – 2020, met ingang van 1 januari 2017. In het programma P1720 zijn maatregelen ingezet op vier clusters: Personeel, ICT, Huisvesting en Overige materiële kosten, waaronder een bezuiniging op salarislasten. Als gevolg hiervan is een reorganisatie nodig, waarvoor inmiddels een Organisatie en Formatierapport is opgesteld. *Deze reorganisatie is uitgevoerd.*

Werkzaamheden die de ODWH voor de gemeente verricht

De ODWH werkt volgens een Producten- en Dienstencatalogus (PDC). Deze catalogus beschrijft alle standaardproducten en -diensten die door de ODWH voor de opdrachtgevers² kunnen worden uitgevoerd. De PDC is opgesteld in samenwerking met de vijf omgevingsdiensten uit de provincie Zuid-Holland. Hierdoor zorgt de PDC voor een vergaande harmonisatie en standaardisatie van (producten en diensten tussen) de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland.

De ODWH maakt net zoals de andere gemeenschappelijke regelingen jaarlijks een begroting en een jaarverslag. Deze worden beide jaarlijks aan de raad aangeboden en de raad heeft de gelegenheid een zienswijze in te dienen.

De begroting wordt jaarlijks, in overleg met de gemeente, nader ingevuld in een werkplan. In dit werkplan staan taken, aantallen en urenbesteding. De verantwoording hiervoor vindt plaats in het jaarverslag dat voor de gemeenten wordt opgesteld.

De ODWH hanteert voor de werkzaamheden in vier programma's: Programma Advies, Programma Reguleren, Programma Toezicht & Handhaving en Programma Organisatie & Ontwikkeling.

Programma Advies

Binnen het programma Advies adviseert de Omgevingsdienst haar opdrachtgevers over omgevingsvraagstukken. In de advisering streeft de Omgevingsdienst naar een optimale milieukwaliteit en duurzaamheid van de fysieke leefomgeving. Ook ondersteunt ze opdrachtgevers bij het opstellen van milieubeleid en voert projecten uit. De Omgevingsdienst adviseert over ruimtelijke plannen van de gemeente. Het gaat hierbij om schetsplannen, omgevingsvergunningen, maar ook bestemmingsplannen. De Omgevingsdienst heeft expertise in huis over bodem, lucht, milieu-effectenrapportage, geur, geluid, externe veiligheid, ecologie en duurzaamheid.

Programma Reguleren

Het doel voor het programma Reguleren is dat alle activiteiten in het werkgebied van de Omgevingsdienst waar volgens de milieuwetgeving een vergunning of een melding voor is vereist, over een actuele vergunning beschikken of gemeld zijn. Initiatieven in de bodem zijn getoetst aan de Wet Bodembescherming en het Besluit Bodemkwaliteit.

Programma Toezicht & Handhaving

---

² Opdrachtgevers zijn gemeenten Hillegom, Katwijk, Kaag en Braassem, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude en de provincie Zuid-Holland. Daarnaast voert de ODWH de regionale milieutaken uit voor de regio Holland Rijnland.

Het doel van het programma Toezicht & Handhaving is dat inrichtingen in het werkgebied van de Omgevingsdienst de geldende regels naleven. Het uitgangspunt is uniform toezicht dat effectief en efficiënt is en oog heeft voor bestuurlijke handhavingsprioriteiten en overwegingen.

Het programma Toezicht & Handhaving draagt bij aan het vergroten van de leefbaarheid en de veiligheid door een hoog naleefgedrag van de bedrijven. De Omgevingsdienst streeft daarbij naar een naleving van 80%. Het aspect veiligheid is het belangrijkste onderdeel van de controle; daar streven wij naar een naleefgedrag van 100%.

Programma Organisatie & Ontwikkeling

Het programma Organisatie & Ontwikkeling heeft als doel bij te dragen aan de realisatie van kwalitatief goede producten, het gewenste dienstverleningsniveau en de positionering van de Omgevingsdienst in de externe omgeving.

Het programma bestaat voornamelijk uit algemene uren, die via een verdeelsleutel aan Kaag en Braassem doorberekend worden. Deze verdeelsleutel is op basis van inwoneraantal gemaakt. Voorbeelden van werkzaamheden zijn:

- Algemeen juridische advisering;
- Bestuurlijk overleg;
- Voorlichting;
- Relatiebeheer;
- Deelname crisisorganisatie.

Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)

Algemeen doel

Het vergroten van de veiligheid en veiligheidsgevoel van iedereen die in Hollands Midden woont, werkt en verblijft door taken op het gebied van brandweertzorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding efficiënt, effectief en professioneel te organiseren. Dit gebeurt door gezamenlijk beleid en plannen op te stellen; afspraken te maken met partners, zoals de waterschappen, drinkwaterbedrijven, defensie en reddingsbrigades. Gezamenlijke opleidingen, trainingen en oefeningen te organiseren voor functionarissen, zodat zij voorbereid zijn op hun taak. Binnen de veiligheidsregio werken politie, brandweer, geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR) in de regio en alle 19 gemeenten intensief samen om dit te realiseren. Op basis van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) is het samenwerken in een Veiligheidsregio een wettelijke verplichting. In deze wet zijn de taken en verantwoordelijkheden van de Veiligheidsregio omschreven.

Taken van de Veiligheidsregio

Taken zijn o.a. het adviseren van het bevoegd gezag en het adviseren van het college van burgemeester en wethouders op het terrein van brandweertzorg; het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; het voorbereiden op de bestrijding van branden en zware ongevallen en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing; het instellen en in stand houden van een brandweer; een GHOR; het voorzien in de meldkamerfunctie; het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio.

De voordelen van het organiseren van deze taken binnen de veiligheidsregio zijn:

- mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering van de crisisbeheersing en rampenbestrijding door schaalvergroting;
- multidisciplinaire samenwerking en samenhangend veiligheidsbeleid;
- versterking professionalisering van organisaties door het bundelen van capaciteit, kennis, ervaring en financiën.

De Wet veiligheidsregio's (Wvr) kent drie belangrijke regionale plannen die nauw met elkaar verbonden zijn: het Crisisplan, het Beleidsplan en het Risicoprofiel.

- Regionaal Crisisplan; dit plan bestaat uit twee delen. Deel 1 van het crisisplan bevat de generieke aanpak van de crisisorganisatie van rampen en crises waarbij de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing zijn omschreven. In deel 2 worden de processen van brandweertzorg, geneeskundige zorg, politiezorg en bevolkingszorg beschreven.
- Regionaal beleidsplan; in het regionaal beleidsplan worden beleidsdoelen beschreven die als grondslag dienen voor de samenwerking door de hulpdiensten, de gemeenten en de crisispartners aan het versterken van multidisciplinaire crisisbeheersing.
- Regionaal risicoprofiel; hierin zijn de specifieke risico's (overstromingen, ziektegolf, etc.) binnen onze veiligheidsregio inzichtelijk gemaakt. Op basis hiervan kan het veiligheidsbestuur strategisch beleid voeren om de aanwezige risico's te voorkomen en te beperken en om de crisisorganisatie op specifieke risico's voor te bereiden.

Doel Kaag en Braassem

Kaag en Braassem maakt, samen met alle gemeenten, deel uit van een Veiligheidsregio. Het gezamenlijke doel is gelijk aan het doel van onze gemeente, het vergroten van de veiligheid en veiligheidsgevoel van iedereen die in de gemeente Kaag en Braassem woont, werkt en verblijft.

Bestuurlijk

De 19 burgemeesters uit de regio Hollands Midden vormen samen het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden. Burgemeester Lenferink van gemeente Leiden is de voorzitter van het Algemeen Bestuur.

Het Dagelijks Bestuur (DB) is samengesteld uit zeven burgemeesters (portefeuillehouders) en een voorzitter. Onze burgemeester maakt deel uit van het DB en is portefeuillehouder van Sociale veiligheid en GHOR en Oranje Kolom. Hiermee is Kaag en Braassem ook hier direct betrokken bij alle besluiten binnen de regeling. Kaag en Braassem heeft 2 van 50 stemmen.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage in 2018 is € 1.313.000.

Bij het besluit tot regionaliseren van de brandweer in Hollands Midden is afgesproken om in de periode 2009- 2018 geleidelijk toe te groeien naar het absolute niveau van het objectieve budget in het Gemeentefonds voor brandweezorg en rampenbestrijding (de oude Cebeonnorm genoemd). In 2014-2015 heeft er groot onderhoud plaatsgevonden aan het Gemeentefonds en dit heeft als effect dat de gemeenten in de VRHM een hoger objectief budget in het Gemeentefonds ontvangen voor brandweezorg en rampenbestrijding. Het algemeen bestuur van de VRHM heeft besloten dat alle gemeenten in 2019 per direct voldoen aan dit nieuwe objectieve budget in het Gemeentefonds (€1.563.000), de nieuwe Cebeonnorm.

Naast de gemeentelijke bijdragen ontvangen de regio's ook een bijdrage van het Rijk, de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR).

Risico's

Om een goed beeld te vormen over de mate waarin VRHM de risico's op het gebied van de interne beheersing van de organisatie onder controle heeft, heeft de VRHM in april 2016 besloten tot het uitvoeren van een risico inventarisatie- en analyse. In deze risico inventarisatie- en analyse worden risico's geïdentificeerd, gewaardeerd, geprioriteerd en voorstellen gedaan voor beheersingsmaatregelen. De uitkomsten hiervan zijn opgenomen in de paragraaf risicobeheersing en weerstandsvermogen van de programmabegroting VRHM 2018.

De risico's met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit zijn:

- Onvoldoende gekwalificeerde mensen op functies op middellange termijn. Als gevolg van de herziening van het organisatieplan met als eis dat minimale kwaliteiten aanwezig moeten zijn en het feit dat het bestuur de ambitie heeft om de organisatie door te ontwikkelen naar een netwerkorganisatie, is het risico aanwezig dat niet op alle formatieplaatsen voldoende gekwalificeerd personeel aanwezig is. Personeel moet dan worden ingehuurd, c.q. personeel dat niet voldoet aan de minimale kwaliteitseisen wordt bovenformatief geplaatst.
- Aflopen huidige CAO vanaf 1 mei 2017 verschil indexering en stijging CAO. Risico is dat de door het bestuur toegekende indexpercentages voor 2017 (0,75%) en 2018 (1,3%) onvoldoende zijn om het eventuele effect van een CAO-stijging te kunnen dekken. Financiële gevolgen incidenten: om onverwachte en substantiële uitgaven op te vangen, bijvoorbeeld verliezen die voortvloeien uit incidenten en rampen van beperkte kans 10,00% en aanzienlijke aard.
- Toetreding marktpartijen. Als gevolg van veranderende wet- en regelgeving (bijvoorbeeld privatisering van de bouwplantoetsing) treden marktpartijen toe op het gebied van werkzaamheden die eerder (wettelijk) door de brandweer werden verricht. Indien er geen mogelijkheid is dat 'de mens het werk volgt' bestaat het risico van boventalligheid c.q. bovenformativiteit.
- Verwerving van niet-functionele bedrijfsmiddelen. Het functioneren van specifieke bedrijfsmiddelen in de praktijk is in de inkoopfase soms moeilijk in te schatten, waardoor eerder op bedrijfsmiddelen moet worden afgeschreven

- Geen of dubbel onderhoud aan installaties. De aard van de specialistische werkzaamheden en de inzet van materiaal en materieel in extreme situaties en omstandigheden kan leiden tot aanpassing van onderhoudsconcepten die extra kosten met zich meebrengen.

Weerstandsvermogen

De aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten staan er garant voor dat de VRHM te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen (artikel 51 gemeenschappelijke regeling VRHM). Daarmee is het weerstandsvermogen in principe altijd 100%. Maar de VRHM heeft hierin ook een eigen verantwoordelijkheid en acht het vanuit de normale bedrijfsvoering onwenselijk om telkens als zich een onverwachte tegenvaller voordoet, de deelnemende gemeenten aan te moeten spreken om financieel bij te springen. Daarom kiest zij ervoor, zelf een zekere weerstandscapaciteit op te bouwen die afdoende dient te zijn om (de belangrijkste) onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen. *In de Nota reserves 2012-2015* is voor de Algemene reserve een ondergrens bepaald van € 0,6 miljoen en een bovengrens van € 1,5 miljoen.

Het benodigd weerstandsvermogen is nog niet gebaseerd op de financieel gekwantificeerde risico's maar is input voor de actualisatie van de Nota Reserves voor de periode 2017-2018. Financiële consequenties van de actualisatie van de Nota Reserves voor de periode 2017-2018 voor het benodigd niveau van de Algemene Reserve en Bestemmingsreserves zullen met een begrotingswijziging 2017 in het najaar van 2017 ter vaststelling worden aangeboden

Zijn er onderdelen waar we meer invloed op kunnen uitoefenen?

Een veiligheidsregio is een vorm van verlengd lokaal bestuur. Hierdoor blijft de gemeente betrokken bij brandweezorg en rampenbestrijding. Elke veiligheidsregio heeft een gemeenschappelijke regeling als juridische grondslag. In de Wet Veiligheidsregio's is vastgelegd dat elke gemeente verplicht is om deze gemeenschappelijke regeling aan te gaan. Via deze gemeenschappelijke regeling is elke gemeente deelnemer en daardoor medeverantwoordelijk voor de bestuurlijke en organisatorische aansturing van de veiligheidsregio. Ook onze burgemeester vertegenwoordigt haar gemeente in het bestuur van de veiligheidsregio en legt daarover verantwoording af in haar eigen gemeenteraad.

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden
(RDOG HM)

Algemeen doel

De RDOG Hollands Midden is een gemeenschappelijke regeling van 19 gemeenten in de regio Hollands Midden en heeft als doel: het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners in Hollands Midden, in het bijzonder die van de meest kwetsbaren. Hierbij wordt actief samengewerkt met andere partijen in het sociaal domein, veiligheidsdomein, gezondheidszorg en openbaar bestuur.

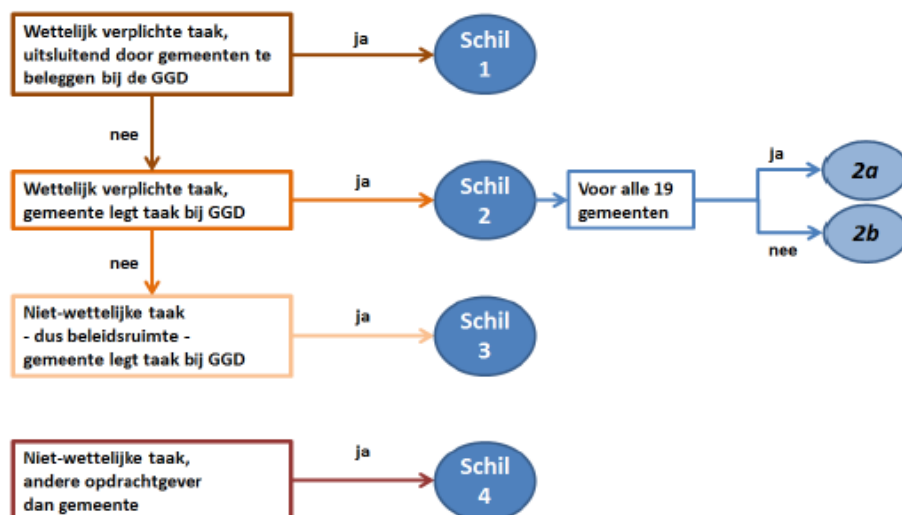
Taken

De afgelopen twee jaar hebben ambtenaren en bestuurders van gemeenten en RDOG Hollands Midden hard gewerkt aan het traject Agenda2020. Het resultaat hiervan is vastgelegd in het eindrapport 'Gezond Geregeld'. Dit document levert een belangrijke bijdrage aan de gewenste verbeteringen op het gebied van financiële transparantie, kwaliteitsbeoordeling van GGD-producten en governance. Daarmee is vorm en inhoud gegeven aan de opdracht uit het Algemeen Bestuur medio 2014.

Het huidige takenpakket van de RDOG Hollands Midden is divers en bestaat uit wettelijke GGD-taken, wettelijke gemeentetaken en niet-wettelijke taken. Om helder onderscheid te maken tussen de verschillende taken, wordt 'het schillenmodel' gebruikt. Het 'schillenmodel van de GGD' ordent het takenpakket van de GGD naar de basis: is deze wettelijk opgelegd of hebben gemeenten beleidsruimte? De schillen zijn als volgt ingedeeld:

- Schil 1 bevat de taken die de gemeenten wettelijk bij een GGD moeten onderbrengen (o.a. infectieziektebestrijding, opvang asielzoekers/statushouders, GGD-dossier)
- Schil 2 bevat wettelijke gemeentetaken, die gemeenten ook bij andere organisaties dan een GGD kunnen onderbrengen, maar waarbij de gemeenten in de regio Hollands Midden besloten hebben die bij de GGD onder te brengen, hetzij als collectief van alle 19 gemeenten (schil 2a), hetzij als deelcollectief (schil 2b) (o.a. jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar rijksvaccinatieprogramma (RVP), maatschappelijke zorg en veilig thuis, Toezicht Wmo)
- Schil 3 bevat niet-wettelijke taken die gemeenten hebben ondergebracht bij de GGD (o.a. aanvullende dienstverlening CJG)
- Schil 4 bevat taken die andere organisaties dan gemeenten bij de RDOG Hollands Midden hebben ondergebracht (o.a. arrestantenzorg politie).

*Stroomschema
indeling van taken
binnen de GGD*

Opdrachtgeversrol via een portefeuillehoudersoverleg

Het traject Agenda2020 heeft ook geresulteerd in het inrichten van het nieuwe Portefeuillehoudersoverleg Publieke Gezondheid Hollands Midden (PPG HM). Het Portefeuillehoudersoverleg voorziet in helder opdrachtgeverschap voor taken die de gemeenten in Hollands Midden gezamenlijk hebben opgedragen aan de RDOG Hollands Midden. Het ontlast zowel het Bestuurlijk Overleg Sociaal Domein in Midden Holland als het Portefeuillehoudersoverleg Maatschappij Holland Rijnland en heft het risico op dat beide gremia verschillende of zelfs tegenstrijdige conclusies trekken.

Doel Kaag en Braassem

Naast het feit dat de deelname aan de RDOG een wettelijke verplichting volgens de Wet publieke gezondheid (artikel 14), sluit de hierboven beschreven werkwijze naadloos aan op onze gemeentelijke werkwijze waarbij het volgende van belang is:

- Het sturen op outcome door te werken met benoemde effecten en indicatoren (in plaats van producten) sluit aan op de huidige werkwijze met de Maatschappelijke agenda (MAG).
- De benoemde effecten en indicatoren op het gebied van de jeugdgezondheidszorg en huiselijk geweld komen overeen met de ambities uit de MAG die de gemeenteraad heeft vastgesteld.
- Er is oog voor het feit dat de GGD één van de ketenpartners is in het bereiken van een maatschappelijk effect.
- Het sturen op maatschappelijke effecten moet gebeuren in de traditie van 'tellen en vertellen', waarbij dus niet alleen wordt gesproken over de indicatoren maar juist ook over de achterliggende oorzaken en de mogelijkheden voor gemeenten om de hele keten (waar de GGD maar één van de schakels van is) bij te sturen.
- Het uitgangspunt bij het meten is dat er geen extra registraties door de GGD nodig zijn.

Bestuurlijk

Alle taken die de gemeenten van Hollands Midden aan de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Midden (GGD) hebben opgedragen zijn taken waarvoor de colleges van burgemeester en wethouders verantwoordelijk zijn. Om deze reden bestaat het Algemeen Bestuur van de RDOG uit de portefeuillehouders Volksgezondheid van de 19 gemeenten in de regio Hollands Midden. Voor onze gemeente is dat wethouder Schoonderwoerd. Kaag en Braassem heeft geen lid in het dagelijks bestuur dat uit zeven leden bestaat. In totaal heeft Kaag en Braassem 2 van de 50 stemmen.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage in 2018 bedraagt € 922.000.

Financiële transparantie maakt onderdeel uit van 'Gezond Geregeld'. Om de financiën van het RDOG HM per 2018 te vereenvoudigen door taken in het basispakket te bekostigen door de bijdrage per inwoner (BPI) en de bijdrage per kind (BPK). Het gaat om taken in schil 1 en schil 2a, die collectief aan de RDOG Hollands Midden zijn opgedragen.

Vanaf 2018 worden de CJG-taken (CJG, CJG telefonie en JeugdMatch) gefinancierd via de BPI. De wijzigingen zijn voor de gemeenten financieel neutraal. De indexering volgt de stijging van het gemeentefonds en de overheveling van het RVP gaat niet gepaard met kortingen. De consequentie is dat de subsidieaanvraag 2018 van de RDOG HM voor deze taken vervalt en de middelen zijn toegevoegd aan de gemeentebijdrage in de Programmabegroting 2018.

De financiering van de andere taken (zoals: Veilig Thuis, Jeugdpreventieteam (JPT), crisisinterventieteam (CIT), Meldpunt Zorg en Overlast en inzet Meldpunt in het Veiligheidshuis) vindt in 2018 plaats met subsidies, net zoals voorgaande jaren. Naar verwachting vindt vanaf 2019 financiering plaats via de BPI of BPK.

Risico's

In de begroting is een aantal risico's benoemd. Deze zijn:

- Digitaal dossier Jeugdgezondheidszorg (DD-JGZ). Kans is dat het dossier niet op 1 januari 2018 gereed is. Vertraging leidt tot fors hogere kosten voor inhuur externen en leveranciers. Samen met vier GGD'en is in de zomer van 2016 besloten tot het uitwerken van het nieuwe traject naar een DD-JGZ. Het beoogde resultaat is ingebruikname van het nieuwe DD-JGZ per 1 januari 2018. Op 11 januari 2017 hebben de directies van de RDOG HM en GGD Hollands Noorden gesproken over de voortgang en het verloop van het programma. De conclusie uit het gesprek is dat de RDOG HM anders in het proces staat dan de andere drie GGD'en. Gezamenlijk is ervoor gekozen dat de GGD HM uit het programma stapt.
- De koers m.b.t. het dossier is hiermee drastisch gewijzigd. De RDOG gaat alleen verder en kiest voor een ander traject. Er wordt een eigen projectteam gevormd dat op korte termijn stappen zal zetten om het huidige DD-JGZ te vervangen door een moderner, bestaand DD-JGZ. Met de inspanningen die geleverd zijn voor het gezamenlijke programma kan met relatief geringe inspanning een alternatief projectplan voor de GGD HM worden uitgewerkt. De verwachting is dat, nu het project volledig in eigen beheer komt, het alternatieve traject minder risico's op vertraging en kostenoverschrijding zal kennen. Het doel is in het 4^e kwartaal 2017 een werkend nieuw DD-JGZ te hebben, dat op 1 januari 2018 in gebruik wordt genomen.
- Onderzoek door Q-consult. Dit onderzoek wijst uit dat er een disbalans is tussen meldingen bij VT en de bijbehorende taken en het aantal beschikbare medewerkers. Risico op foutieve inschattingen risico's of noodzaak om meer personeel in te zetten dan wordt bekostigd. In 2016 is, net zoals in 2017 gebleken dat de beschikbare capaciteit van Veilig Thuis is niet toereikend om de toegenomen instroom bij te houden.
- ERP/MIS systeem. De implementatie en ontwikkeling is nog niet gereed. De verdere ontwikkeling van de geautomatiseerde informatie systemen vraagt om heldere beslissingen en een transparante indeling. Risico is afhankelijkheid van veel externe inzet om het goed ingericht te krijgen.

Het wegvallen markttaak, onrechtmatige aanbesteding en de taken van MZVT worden in de begroting 2018 ook als risico benoemd.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de RDOG HM wordt bepaald door de omvang van de reserves. Hierdoor kunnen niet begrote uitgaven worden opgevangen. De deelnemende gemeenten zijn op grond van artikel 27, lid 7 van de gemeenschappelijke regeling RDOG Hollands Midden verplicht ervoor te zorgen dat de RDOG HM beschikt over voldoende middelen om aan al zijn verplichtingen te kunnen voldoen. De uitgangspunten voor de reserves zijn opgenomen in de Herzene Nota Reserves en Voorzieningen 2014-2017 RDOG HM, die door het Algemeen Bestuur op 14 oktober 2015 is vastgesteld. De algemene reserve op 31 december 2018 is volgens de begroting 2018 € 4.458.00

Extra informatie

Positieve gezondheid

Positieve gezondheid is het vermogen van mensen om zich aan te passen en eigen regie te voeren in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven.

Positieve gezondheid laat zien dat gezond zijn gaat om het positief functioneren op alle levensgebieden. Hierbij wordt uitgegaan van zes dimensies: lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, sociaal-maatschappelijk participeren en dagelijks functioneren. Het concept van positieve gezondheid sluit naadloos aan bij actuele veranderingen in de zorg en het sociaal domein waarbij men steeds meer uitgaat van de eigen kracht en zelfredzaamheid van inwoners. Als inwoners het niet op eigen kracht redden, is de overheid er voor hen. De gemeenten en de RDOG Hollands Midden omarmen deze visie daarom als startpunt voor hun gezamenlijke agenda. Het concept positieve gezondheid sluit aan op ambities uit de Maatschappelijke agenda 2017-2020 van de gemeente Kaag en Braassem.

RDOG 2020

De afgelopen twee jaar hebben ambtenaren en bestuurders van gemeenten en RDOG HM hard gewerkt aan het traject Agenda2020. Het resultaat hiervan is vastgelegd in het eindrapport 'Gezond Geregeld'. Dit document levert een belangrijke bijdrage aan de gewenste verbeteringen op het gebied van financiële transparantie, kwaliteitsbeoordeling van GGD-producten en governance. Het vormt de basis voor de nieuwe samenwerkingsafspraken tussen de gemeenten en het RDOG HM.

Veilig Thuis (VT)

De inspecties Jeugdzorg en Gezondheidszorg hebben op 23 februari 2017 VT Hollands Midden onderzocht. De inspectie heeft laten weten dat zij VT met een onvoldoende beoordeelt. Om deze reden heeft VT een verbeterplan opgesteld, waarin aangegeven is welke verbeterpunten VT doorvoert om binnen een half jaar tijd aan de eisen van de inspecties te voldoen.

In maart 2017 heeft het DB RDOG aan VT gevraagd om naast het verbeterplan ook een plan van aanpak op te stellen om te komen tot een toekomstbestendige VT-organisatie. Een VT dat voldoet aan de eisen van de inspectie, invulling geeft aan de bestuurlijke opdracht RDOG 2020 – Gezond Geregeld en adequaat kan inspelen op toekomstige ontwikkelingen. Het uitvoeren van de verbeterpunten uit het verbeterplan en het plan van aanpak resulteren in meerkosten voor VT, namelijk 1,3 miljoen (in 2017) en in 1.4 miljoen (in 2018).

Sociale werkvoorziening Alphen aan den Rijn (SWA)

Algemeen doel

SWA is een leer- en werkbedrijf waar mensen worden begeleid in hun ontwikkeling naar meer zelfstandigheid.

De SWA biedt passend werk, dicht bij de maximale capaciteit van ieder individu om het werken naar vermogen te kunnen realiseren, aan inwoners die behoren tot de doelgroep van de Wet Sociale Werkvoorzieningen

Per 1 januari 2018 zullen de bestaande activiteiten van Serviceplein (re-integratie), werkgeversservicepunt Rijnstreek en SWA zijn geïntegreerd in één werkbedrijf, waarbij alle activiteiten gericht op de arbeidsmarkt georganiseerd zijn in één organisatie.

De focus ligt op het zoveel mogelijk leiden naar regulier werk van de brede doelgroep van de Participatiewet, dat zijn mensen met WSW-dienstverbanden, met leerwerktrajecten en mensen met tijdelijke dienstverbanden in het kader van nieuw beschut werken, in totaal ruim 3.000 inwoners in de Rijnstreek. Het werkbedrijf van de gemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem gaat, met een nieuwe aanpak en met nieuwe initiatieven, inwoners met een uitkering zoveel mogelijk helpen aan betaald werk, bij voorkeur bij een reguliere werkgever.

Voor werknemers van wie hun beperking dusdanig is dat zij niet kunnen werken bij een reguliere werkgever biedt het werkbedrijf 'nieuw beschut werk'.

Met het oprichten van het werkbedrijf zal de gemeenschappelijke regeling (GR) SWA worden opgeheven.

Doel Kaag en Braassem

Doel van Kaag en Braassem is passend werk en begeleiding aanbieden aan kwetsbare inwoners. SWA kent voor de drie deelnemende gemeenten in principe twee kernactiviteiten. Enerzijds werken inwoners met een SW-indicatie aan de werksoorten fysiek binnen het gebouw Swaenendrift aan metaal of elektro en anderzijds buiten het pand op locatie of in detachering. Daarnaast worden ook re-integratieactiviteiten verricht die zowel binnen als buiten het pand plaatsvinden.

Bestuurlijk

De SWA is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem. Het algemeen bestuur bestaat sinds 2017 uit twee leden per deelnemende gemeente. Vanuit Kaag en Braassem is dat wethouder Schoonderwoerd en Hoek. Burgemeester Van der Velde-Menting is plaatsvervanger. Daarnaast maakt wethouder Schoonderwoerd deel uit van het dagelijks bestuur.

De stemverhouding binnen het bestuur is afhankelijk van het aantal in de betreffende gemeente woonachtige medewerkers werkzaam op grond van de WSW. Kaag en Braassem heeft een aandeel van 8%, Nieuwkoop 11% en Alphen aan den Rijn 81%. Daarmee heeft Kaag en Braassem slechts voor 8% invloed op de bedrijfsvoering van SWA.

Aanvullend geldt de voorwaarde dat tenminste twee gemeenten een besluit moeten ondersteunen. De operationele aansturing is in handen van de tweehoofdige directie van SWA, bestaande uit een algemeen directeur en de controller.

Na het opheffen van de GR SWA wordt het werkbedrijf een verzelfstandigde afdeling van de gemeente Alphen aan den Rijn, die daarmee 100% verantwoordelijk wordt.

Kaag en Braassem krijgt door de centrumregeling de mogelijkheid om via een dienstverleningsovereenkomst een opdrachtgeverrol aan te nemen. Kaag en Braassem blijft wel verantwoordelijk voor de WSW-geïndiceerde inwoners

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage voor 2017 is vastgesteld aan de hand van de ingediende conceptbegroting SWA. Voor Kaag en Braassem bedraagt de bijdrage € 152.000.

Risico's

De gemeenschappelijke regeling wordt opgeheven. Daartoe wordt een liquidatieplan opgericht. Het onderzoek voor het liquidatieplan heeft opgeleverd dat er geen juridische of personele risico's zijn voorzien.

De Tweesprong B.V.

Algemeen doel en daarmee het doel van Kaag en Braassem

De Tweesprong B.V. beheert, exploiteert en onderhoudt verschillende sport-, recreatie- en welzijnsaccommodaties (Sport en recreatiecentrum De Tweesprong, Sportzaal Kaskade, Sportzaal De Meerkant en Gemeenschapscentrum Het Spant) in de gemeente Kaag en Braassem.

Naast het faciliteren van sport en bewegen verzorgt De Tweesprong ook sport- en bewegingsstimulering en welzijnsactiviteiten zoals zwemmen voor mensen met dementie. Hiermee levert De Tweesprong een bijdrage aan de doelstellingen uit de MAG.

Bestuurlijk

De gemeente is 100% aandeelhouder van De Tweesprong B.V. en eigenaar van alle - op Kaskade (eigendom woningbouw) – panden na.. Binnen de gemeente is de verantwoording met betrekking tot het bestuur van De Tweesprong B.V. verdeeld in opdrachtgeverschap en aandeelhouderschap. Deze twee taken zijn verdeeld over verschillende bestuursleden (het aandeelhouderschap ligt bij de burgemeester en het opdrachtgeverschap bij de wethouder).

De Algemene Vergadering bepaalt de structuur en statutaire inrichting van De Tweesprong. Aan de Algemene Vergadering komen tenminste de navolgende wettelijke of statutaire bevoegdheden toe:

- benoeming, schorsing en ontslag van de leden van de Raad van Bestuur en van de Raad van Commissarissen;
- de besluitvorming over statutenwijziging, ontbinding, omzetting, fusie en splitsing van De Tweesprong;
- de vaststelling van de jaarrekening en de winstbestemming;
- de besluitvorming over kapitaalverhoging en kapitaalvermindering;
- alle overige bevoegdheden die door de wet en de statuten niet aan de Raad van Bestuur, de Raad van Commissarissen of anderen zijn toegekend.

De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen zijn overeenkomstig hun wettelijke en statutaire taakverdeling verantwoordelijk voor de governancestructuur van De Tweesprong als maatschappelijke onderneming en voor de naleving van de governancecode. Verder is de huidige juridische constructie van De Tweesprong beperkt; er kunnen bijvoorbeeld geen eigen leningen afgesloten worden.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage voor de exploitatie in 2017 is € 152.484.

Risico's

Vanaf 1 januari 2016 is een nieuwe overeenkomst tussen de gemeente en De Tweesprong in werking getreden. In deze overeenkomst zijn alle afspraken tussen de gemeente en De Tweesprong vastgelegd. De overeenkomst heeft betrekking op de exploitatie, beheer en onderhoud van gemeentelijke sportaccommodaties door De Tweesprong.

De gemeente is enig aandeelhouder van De Tweesprong en draagt daarmee in feite het volledige financiële risico. Zo komen onvoorziene³ liquiditeitstekorten van De Tweesprong, voor zover De Tweesprong deze zelf niet kan dragen, voor rekening van de gemeente.

---

³ Onder onvoorziene factoren wordt verstaan factoren van buitenaf waar De Tweesprong geen invloed op kan uitoefenen.

De Tweesprong is zich steeds meer aan het ontwikkelen van een “exploitatie beheer bv” tot een belangrijke partner in het sociale domein. Zo pakt de Tweesprong steeds meer haar rol in actuele maatschappelijke vraagstukken die op de gemeenschap afkomen. Denk hierbij aan het worden van het eerste dementievriendelijke zwembad van Nederland. Een samenwerking met Tom in de buurt met als resultaat onder andere:

- *zwemles voor statushouders,*
- *plaatsing van twee statushouders in een vrijwilligers/ stagefunctie*
- *dagopvang in 't Spant in Leimuider*
- *wekelijks gratis advies aan sporters van een fysiotherapeut (in samenwerking met Fysiotherapie Alkemade)*

De mogelijkheden die de Tweesprong binnen het sociaal domein kan bieden zijn echter groter. De gemeente en de Tweesprong spreken daarom over de doorontwikkeling van het contract. Dit proces wordt verbonden aan het vastgoedproces. Dit zorgt ervoor dat de nieuwe overeenkomst aansluit bij het nieuwe vastgoedbeleid. Tevens wordt in dit proces gezocht naar een evenwichtige balans tussen de wederzijdse rechten en verplichtingen. Dit mede gezien de wens van de gemeente om De Tweesprong in de (nabije) toekomst meer risicodragend te laten opereren zodat de risico's beter verdeeld zijn tussen beide partijen. Hierbij kan worden gedacht aan een verschuiving van de risico's van een exploitatietekort die op dit moment bij de gemeente liggen, naar De Tweesprong.

De Tweesprong is verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van diverse accommodaties. Omdat de gemeente eigenaar is van de accommodaties (op sporthal Kaskade na), en volledig aandeelhouder is van de B.V. ligt een groot deel van de verantwoordelijkheden bij de gemeente. In de doorontwikkeling van de overeenkomst wordt naar een vorm gezocht waarbij de B.V. de ruimte heeft om te ondernemen, waarbij de risico's en de prikkels van positieve resultaten (daar waar mogelijk/ realistisch), bij de Tweesprong komen te liggen. Daarentegen moet de gemeente, als aandeelhouder en verhuurder, inzicht houden in het beheer de exploitatie zodat o.a. onvoorziene tekorten in een zo vroeg mogelijk stadium worden gesignaleerd en kunnen worden voorkomen.

Groot onderhoud De Tweesprong

De Tweesprong is een relatief oude accommodatie, bestaande uit verschillende sportfaciliteiten (zwembad, sporthal, tennishal etc.). In afwachting van een toekomstvisie voor de Tweesprong en de ontwikkelingen rondom het IKC Oude Wetering, is het onderhoud aan de accommodatie de afgelopen jaren beperkt gebleven tot het allerhoogst noodzakelijke.

We verwachten begin 2018 de visie op de Tweesprong aan de raad te presenteren. Hierbij wordt onder andere gekeken naar het (tot de nieuwe situatie) uit te voeren onderhoud, en de hierbij behorende kosten. Door deze processen (uit te voeren groot onderhoud en ontwikkeling van een IKC) op elkaar aan te laten sluiten kunnen de keuzes met betrekking tot het groot onderhoud zo duurzaam als mogelijk worden gemaakt.

Een toezichthouder van de gemeente brengt j twee maal per jaar een bezoek aan De Tweesprong om op de hoogte te blijven van de recente ontwikkelingen op het gebied van groot onderhoud, de financiële risico's voor de gemeente en de wettelijke taak van de gemeente als toezichthouder. Daarnaast zijn de gemeente en de Tweesprong in gesprek over de toekomst van de Tweesprong. Het uit te voeren onderhoud, de benodigde functies in de Tweesprong en de ontwikkeling van het IKC op de locatie van de Tweesprong zijn hier onderdeel van.

Jaarrekening 2016

De Tweesprong B.V. biedt jaarlijks de jaarrekening en het jaarverslag aan. Doel is decharge verlenen aan de bestuurders van De Tweesprong B.V. voor het gevoerde beleid. (Aan de Raad van Commissarissen decharge verlenen voor het door de raad gehouden toezicht daarop.) De niet gebruikte exploitatiebijdrage (winst) wordt terugbetaald aan de gemeente.

De jaarstukken van 2016 zijn op 26 juni 2017 gecontroleerd door de accountant van Sportfondsen Nederland. De Raad van Commissarissen heeft de jaarstukken besproken en goedgekeurd. Tijdens de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering wordt de jaarrekening vastgesteld. De burgemeester tekent het vaststellingsbesluit jaarrekening 2016 en de dechargeverlening. Vervolgens moeten de jaarstukken door De Tweesprong B.V. binnen acht dagen bij de KvK gedeponeerd worden. De winst staat ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering.

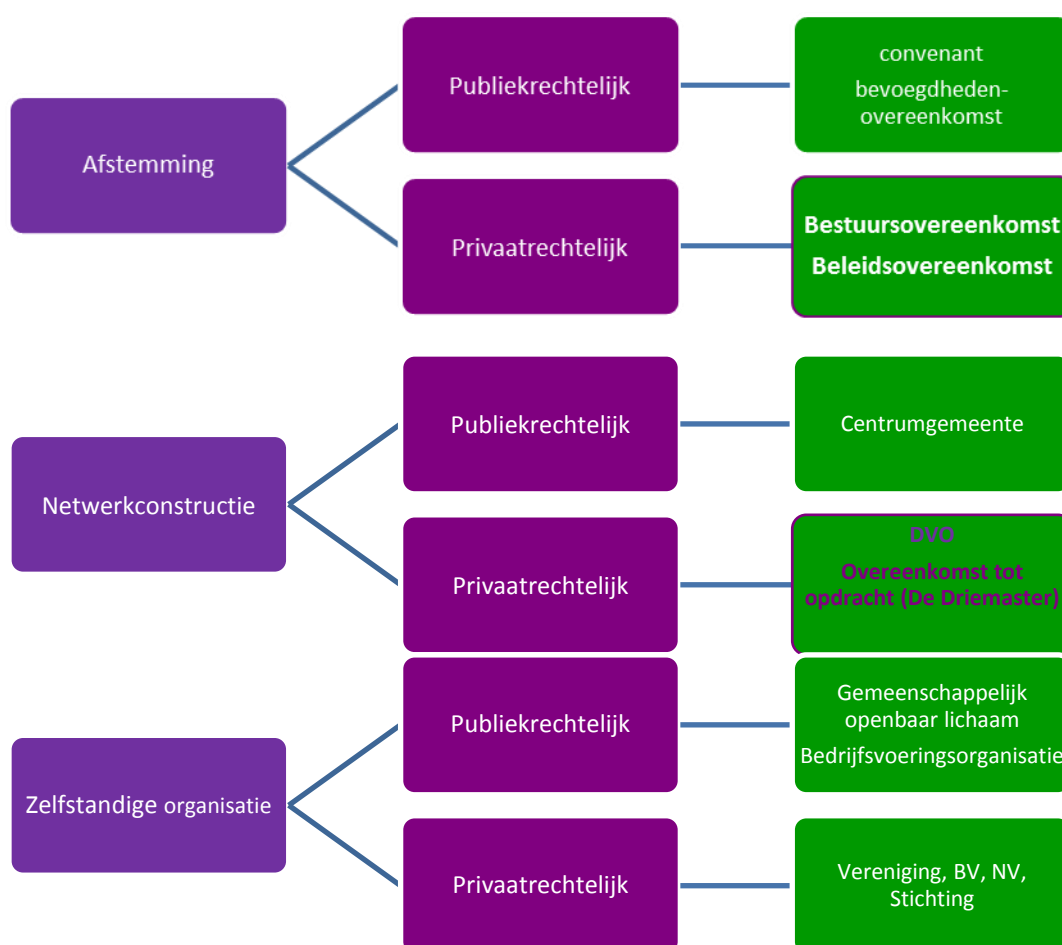
In 2016 haalde De Tweesprong B.V. een positief resultaat van € 61.664. Dit positieve resultaat komt voornamelijk door de toename van de omzet uit het zwembad, sporthallen/ gymzalen en andere verhuren.

Dienstverleningsovereenkomsten en subsidierelaties

Naast samenwerken in 'publiekrechtelijke vorm' zoals in gemeenschappelijke regelingen maakt Kaag en Braassem ook gebruik van een aantal *privaatrechtelijke* samenwerkingen zoals dienstverleningsovereenkomsten, deelname aan een vereniging, NV, BV of stichting. Deze samenwerkingen vinden hun basis in het Burgerlijk Wetboek in plaats van in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Schematisch zien de verschillende rechtsvormen er als volgt uit waarbij we hierna dieper ingaan op de dienstverleningsovereenkomst en de overeenkomst tot opdracht aan onze subsidierelatie met De Driemaster.

De figuur geeft weer dat er samengewerkt kan worden waarbij alleen sprake is van 'afstemming' (over het handelen/ uitvoering), in een zgn netwerkconstructie of een vorm waarbij er een nieuw, zelfstandig orgaan opgericht wordt. Een organisatie met een eigen bestuursvorm.

Het uitvoeren van gemeentelijke taken in een privaatrechtelijke rechtsvorm wordt gekozen omdat deze vorm voor de hand ligt zoals bij uitbesteding van afvalinzameling (N.V. Cyclus). Voordeel van deze privaatrechtelijke variant is de flexibiliteit; de partijen spreken samen af wat vastgelegd wordt. De democratische waarborgen en vooral de rechtswaarborgen zijn een nadeel.

De juiste samenwerkingsvorm kiezen

Op grond van artikel 160 lid 2 van de Gemeentewet heeft een publiekrechtelijke samenwerkingsvorm de voorkeur tenzij er een bijzondere reden is een privaatrechtelijke deelname op te richten: *“Het college besluit slechts tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen,*

coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang.”

De reden hiervoor is dat zoals hierboven genoemd er meer waarborgen in de publiekrechtelijke regelingen zit. Denk hierbij aan democratische legitimiteit en verantwoordelijkheid. De gemeente kan vrij gebruik maken van privaatrechtelijke overeenkomsten, tenzij er een publiekrechtelijke regeling voor het desbetreffende vakgebied van toepassing is of dit expliciet door de wet wordt uitgesloten (de tweewegen- leer).

Kaag en Braassem neemt heeft de volgende Dienstverleningsovereenkomsten (Dvo's) afgesloten:

Dvo Behandeling bezwaarschriften

Dvo Uitvoering Bezwaarafhandeling Jeugd gemeente Kaag en Braassem 2015

Dvo Jeugdhulp 2017 en 2018

DVO Uitvoering bezwaarafhandeling Wmo

Dvo Huishoudelijk afval Cyclus

Dvo Uitvoering taken Werk en Inkomen

Dvo Bewegwijzering

Dvo Erfgoed Leiden en omstreken

Subsidierelatie:

De Driemaster

Geen inhoudsopgavegegevens gevonden. Dvo Leveranciersmanagement WMO regio Leiden

Deze Dvo voor contractbeheer voor hulpmiddelen is eind 2016 beëindigd en is verder niet opgenomen in deze monitor. Vanaf 2017 heeft de gemeente samen met de gemeenten Alphen en Nieuwkoop nieuwe (individuele) contracten afgesloten voor de levering van Wmo hulpmiddelen.

De leveranciers hiervoor zijn Meyra en Welzorg. Het contractbeheer en contractmanagement wordt vanaf 2017 door de individuele gemeenten zelf gedaan.

Per DVO komt de volgende informatie aan bod:

- Opdrachtnemer en opdrachtgever
- Doel Kaag en Braassem
- Overleg
- Financiën en verantwoording
- Extra informatie

Dvo's Behandeling bezwaarschriften

De DVO Behandeling bezwaarschriften met de gemeente Nieuwkoop is ingegaan op 1 januari 2013 waarbij de externe bezwaarschriftencommissie van de gemeente Nieuwkoop ook hoort en adviseert over bezwaarschriften die zijn ingediend tegen besluiten van bestuursorganen van de gemeente Kaag en Braassem.

Opdrachtnemer en opdrachtgever

Opdrachtgever: gemeente Kaag en Braassem

Opdrachtnemer: gemeente Nieuwkoop

Doel Kaag en Braassem

Op een efficiënte wijze bezwaarschriften behandelen waarbij de externe commissie van gemeente Nieuwkoop alleen ingezet wordt voor het horen en uitbrengen van advies bij bezwaarschriften op het gebied van de bouwregelgeving.

Op 19 juli 2016 heeft het college ingestemd met het wijzigen van de verordening commissie bezwaarschriften. De wijziging houdt in dat het horen en adviseren is uitgebreid met bezwaren die betrekking hebben op besluiten van de raad en besluiten op rechtspositioneel gebied. Vervolgens heeft de raad de gewijzigde verordening commissie bezwaarschriften op 26 september 2016 vastgesteld.

Overleg

N.v.t

Financiën en verantwoording

Opdrachtnemer declareert jaarlijks de diensten tegen een vastgesteld tarief met een jaarlijkse evaluatie over de urenregistratie. Uitgegaan wordt in de DVO van de jaarlijkse behandeling door Nieuwkoop van ongeveer 20 bezwaarschriften afkomstig uit de gemeente Kaag en Braassem. Hiervoor is het uitgangspunt dat Nieuwkoop jaarlijks 400 uur besteedt aan het behandelen van de ongeveer 20 bezwaarschriften die Kaag en Braassem doorstuurt aan Nieuwkoop. In de drie verstreken jaren sinds de start in 2013 is dit ook de praktijk geweest en is afgerekend op basis van deze besteding van 400 uur.

De geschatte werkelijke kosten voor 2017 zijn € 24.500.

Dit is conform de afspraken in de DVO met Nieuwkoop op basis van de behandeling van 20 bezwaarschriften per jaar door Nieuwkoop.

Opdrachtnemer stelt jaarlijks een jaarverslag van de commissie bezwaarschriften op. In het jaarverslag van de commissie wordt onderscheid gemaakt tussen de behandelde bezwaarschriften van opdrachtgever en opdrachtnemer, inclusief de daarbij behorende aanbevelingen van de commissie. Het jaarverslag wordt na vaststelling door de commissie aangeboden aan opdrachtgever.

In 2016 zijn er 19 bezwaarschriften van Kaag en Braassem naar de externe bezwaarschriftencommissie in Nieuwkoop ter behandeling doorgestuurd. De procedure van ambtelijk horen was in 2016 van toepassing op 13 bezwaarschriften.

Dvo Uitvoering Bezwaarafhandeling Wmo

Met ingang van 1 januari 2017 zijn de WMO-taken overgedragen aan Participe. De behandeling van bezwaarschriften op dit gebied (horen en adviseren) komt hierdoor bij Alphen aan den Rijn te liggen. Hiervoor is met Alphen aan den Rijn t begin 2017 een DVO gesloten. De overeenkomst is ingegaan op 1 juli 2017 en loopt tot 1 januari 2018 en wordt daarna stilzwijgend verlengd voor een periode van telkens vijf jaar.

Opdrachtnemer en opdrachtgever

Opdrachtgever: gemeente Kaag en Braassem

Opdrachtnemer: gemeente Alphen aan den Rijn

Doel Kaag en Braassem

Op een efficiënte wijze bezwaarschriften WMO behandelen waarbij invulling gegeven wordt aan de doelstellingen;

- adequate dienstverlening aan burgers;*
- het waarborgen van de continuïteit van de bedrijfsvoering;*
- behoud van gemeentelijke autonomie ten aanzien van beleid;*
- het streven naar efficiencyverbetering.*

Overleg

Er is periodiek overleg tussen opdrachtgever en opdrachtnemer om de kwantiteit en kwaliteit van de geleverde diensten te evalueren en waar nodig bij te sturen (contractmanagement).

Financiën en verantwoording

De opdrachtnemer stelt jaarlijks een jaarverslag van de externe adviseurs op. Na vaststelling wordt deze aangeboden aan de opdrachtgever. De vergoeding wordt berekend aan de hand van de geleverde uren vermeerderd met 35% overhead.

Er wordt per bezwaarschrift afgerekend met gemeente Alphen aan den Rijn

Het horen en adviseren vindt plaats door een extern adviseur. Na ontvangst van dit advies neemt het college een beslissing op bezwaar.

Specifiek op het gebied van WMO waren er in 2016 drie bezwaarschriften.

Dvo Uitvoering Bezwaarafhandeling Jeugd gemeente Kaag en Braassem 2015

Dvo om invulling te geven aan de uitvoering van werkzaamheden welke voorvloeien uit de behandeling van bezwaarschriften op het domein Jeugd. De overeenkomst is ingegaan op 1 april 2015 en loopt tot 1 april 2017 en wordt daarna stilzwijgend verlengd voor een periode van telkens vijf jaar.

Opdrachtnemer en opdrachtgever

Opdrachtgever: gemeente Kaag en Braassem

Opdrachtnemer: gemeente Alphen aan den Rijn

Doel Kaag en Braassem

Bezwaarschriften op het gebied van Jeugdzorg op een efficiënte manier beleggen, met adequate dienstverlening aan burgers waarbij de gemeentelijke autonomie over het beleid behouden blijft.

Overleg

Opdrachtnemer voert periodiek overleg met opdrachtgever om de kwantiteit en kwaliteit van de geleverde diensten te evalueren en waar nodig bij te sturen (contractmanagement).

Financiën en verantwoording

Er wordt per bezwaarschrift afgerekend met gemeente Alphen aan den Rijn. De vergoeding wordt berekend aan de hand van het daadwerkelijk aantal, ten behoeve van opdrachtgever, bestede uren op de diensten vermenigvuldigd met de hierop van toepassing zijnde vergoeding per uur + 35% overhead. Daarnaast presentiegeld voor zittingen van de commissie bezwaarschriften. De complete vergoeding is vastgelegd in bijlage 1, deel uitmakend van de Dvo.

Aangezien er tot nu toe nog geen bezwaren ingediend zijn zijn er tot op heden geen kosten aan verbonden.

De gemeente Alphen aan den Rijn voorziet de gemeente Kaag en Braassem periodiek van voldoende informatie om de uitvoering van haar beleid te kunnen monitoren. De informatie bestaat uit een jaarverslag en incidentele informatie. Daarnaast vindt er uitwisseling van deze gegevens en analyses plaats tussen Kaag en Braassem en Alphen aan den Rijn. Veelal zullen trends vergelijkbaar zijn waardoor de input vanuit de gemeente Alphen aan den Rijn ook in de gemeente Kaag en Braassem bruikbaar kan zijn.

Extra informatie

In het jaar 2016 is er één bezwaarschrift op het gebied van de Jeugdwet ontvangen. Dit bezwaarschrift is na overleg met de bezwaarmaker ingetrokken.

Dvo Jeugdhulp 2017 - 2018

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het organiseren van goede en toegankelijke jeugdhulp. Om deze verantwoordelijkheid aan te kunnen zijn landelijk 42 jeugdzorgregio's geformeerd, waaronder de regio Holland Rijnland. Dertien gemeenten uit Holland Rijnland hebben gekozen om de jeugdhulp gezamenlijk* aan te pakken.

Na het beëindigen van de Dvo Jeugdhulp 2014-2016 per 31 december 2016 is afgesproken het gezamenlijk opdrachtgeverschap voort te zetten voor de kalenderjaren 2017 en 2018 met de mogelijkheid om te verlengen tot 31 december 2020. Voor onze gemeente betreft dit opdrachtgeverschap alleen dat deel van de jeugdhulp dat wij regionaal hebben ingekocht (gesloten jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering).

*Inkoop jeugdhulp gedeeltelijk met Alphen aan den Rijn

Wij hebben voor 2017 en verder ervoor gekozen om - samen met gemeente Alphen aan den Rijn - een deel van de jeugdhulp zelf in te kopen. Op 20 januari 2016 heeft het portefeuillehouderoverleg Maatschappij ons hier de ruimte voor geboden. Hiervoor is binnen het regionale inkoopplan een lokale paragraaf opgenomen. Het gaat hierbij om alle jeugdhulp, zoals in de Jeugdwet beschreven, exclusief de gesloten jeugdhulp, de jeugdbescherming, jeugdreclassering, de integrale crisisdienst en Veilig thuis. Dit blijven we regionaal inkopen.

De overige 11 gemeenten hebben in gezamenlijkheid het inkoopproces vormgegeven. Het betreft de gemeenten Hillegom, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Teylingen en Zoeterwoude.

Opdrachtnemer en opdrachtgever

Opdrachtgever: gemeente Kaag en Braassem (naast de andere 11 deelnemende HR gemeenten en gemeente Alphen aan den Rijn)

Opdrachtnemer: Holland Rijnland

Doel Kaag en Braassem

Per 1 januari 2015 is Kaag en Braassem zowel inhoudelijk als financieel verantwoordelijk voor het jeugdhulp-stelsel. Dertien gemeenten in Holland Rijnland hebben toen de handen ineen geslagen om de nieuwe taken anders én beter uit te voeren. De sturingsfilosofie is om vanuit inhoud en visie een aanbod van integrale hulp mogelijk te maken, waarbij de jeugdigen en ouders de regie hebben over hun hulpplan. Centraal in de visie staat het gegeven dat iedereen een rol heeft in het opgroeien van onze jeugd, en als centraal doel is geformuleerd dat de jeugd in Holland Rijnland gezond en veilig opgroeit. Voor het regionaal ingekochte deel blijft dit van kracht en willen we aanvullend dat het regionale deel en het lokaal ingekochte deel in verbinding met elkaar staan en goed op elkaar aansluiten.

Overleg

Besluitvorming is aan Kaag en Braassem (en de overige deelnemende gemeenten voor zich) na tussenkomst van het PHO Maatschappij. Het PHO Maatschappij adviseert over alle af te sluiten contracten en kan daarover instructies geven aan Opdrachtnemer. Een advies en/of instructie komt tot stand op basis van consensus. Is dit echter niet mogelijk, dan geeft een tweederde meerderheid van de stemmen de doorslag. De stemmen van de portefeuillehouders wegen naar rato van het jeugdhulpbudget per gemeente.

Financiën en verantwoording

Kaag en Braassem is aan Holland Rijnland een bijdrage verschuldigd voor de op basis van deze overeenkomst geleverde en te leveren diensten zoals opgenomen in de vastgestelde begroting voor het betreffende jaar.

Naast de bestaande overlegvormen (ambtelijk en bestuurlijk) waarin continu terugkoppeling en gezamenlijke ontwikkeling plaatsvindt, voeren deelnemers met Holland Rijnland periodiek overleg over de ontwikkelingen in het gebruik van de jeugdhulp in de betreffende gemeente (elk half jaar), de uitvoering van deze overeenkomst en het beleid van Kaag en Braassem.

Daarnaast zullen wij samen met Alphen en het TWO jaarlijks de werking van de lokale inkoop in relatie tot de regionale inkoop evalueren. De opdrachtnemer geeft een jaarverantwoording bij de jaarrekening maar buiten de begroting Holland Rijnland inzicht in de besteding van de middelen jeugdhulp.

Dvo Uitvoering taken Werk en Inkomen

Deze dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Kaag en Braassem en de gemeente Alphen aan den Rijn betreft de uitvoering van wettelijke taken op het gebied van Werk en Inkomen. Het gaat hierbij om werkzaamheden voor de reguliere verstrekking van een uitkering op grond van de Participatiewet, waaronder re-integratie, schuldhelpverlening, bijzondere bijstand (inclusief de collectieve zorgverzekering), handhaving, sancties en behandeling van bezwaar en beroep. Dit gebeurt op het Serviceplein in Alphen aan den Rijn.

Deze Dvo is in werking sinds 1 april 2012 en heeft een looptijd van vijf jaar, met stilzwijgende verlenging van steeds vijf jaar. De huidige Dvo voldoet niet langer meer door de komst van de Participatiewet in 2015. Daarom werken we nu aan een nieuwe Dvo, tegelijkertijd met de implementatie van het nieuwe Werkbedrijf. De huidige Dvo Uitvoering taken Werk en Inkomen wordt daarmee in 2017 beëindigd.

Opdrachtnemer en opdrachtgever

Opdrachtgever: gemeente Kaag en Braassem

Opdrachtnemer: gemeente Alphen aan den Rijn

Doel Kaag en Braassem

Het doel is om gezamenlijk met de opdrachtnemer invulling geven aan de uitvoering van de Participatiewet. De 'bedoeling' van de Participatiewet is zoveel mogelijk mensen aan het werk te hebben en te laten meedoen in de samenleving. Het Serviceplein bedient inwoners die een beroep doen op een inkomensvoorziening op grond van de Participatiewet en implementeert momenteel het Koersplan, de opvolger van beleidsplan "Rijnstreek Werkt".

We willen bereiken dat alle inwoners een fatsoenlijk bestaansniveau hebben en financieel zelfredzaam zijn, doordat zij werken naar vermogen, bij voorkeur in een regulier betaalde baan. Inwoners met een beperking en/of afstand tot de arbeidsmarkt krijgen lokaal kansen om hun mogelijkheden en talenten te benutten. Ingezet wordt op:

- het bieden van ondersteuning bij toeleiding naar de arbeidsmarkt en het functioneren op deze arbeidsmarkt;
- het stimuleren van een betere doorstroom van onbetaald naar betaald werk; het ontzorgen van werkgevers bij het aannemen en begeleiden van werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Overleg

Om de DVO te kunnen monitoren zijn de volgende vaste overlegvormen afgesproken;

1. Jaarlijks Bestuurlijk overleg tussen wethouders van de gemeente Kaag en Braassem en de gemeente Alphen aan den Rijn die werk en inkomen in hun portefeuille hebben over de ontwikkelingen binnen het werkveld en de afstemming van toekomstig beleid.
2. Elk kwartaal een DVO- overleg tussen de coördinerende team-/unitleiders;
3. Maandelijks een bilateraal overleg tussen de beide contactpersonen zoals voornoemd;
4. Deelname aan beleidsoverleggen in de gemeente Alphen aan den Rijn door de gemeente Kaag en Braassem;
5. Elke maand overleg financiële aansluiting;
6. Incidenteel overleg over casussen.

Financiën en verantwoording

Om tot een heldere doorbelasting van de dienstverlening voor uitvoering van de Participatiewet te komen heeft het college in maart 2016 besloten om vanaf het kalenderjaar 2016 flexibele financiële afspraken van kracht te laten zijn voor het

verrekenen van de gemaakte personele kosten door Alphen aan den Rijn. Per cliënt betalen we een vast bedrag voor de uitvoeringskosten. Aanpassing van de afspraken was nodig door de stijging van het aantal cliënten en een uitbreiding van taken door veranderende wetgeving.

In 2016 hadden we voor de DVO € 755.145 begroot. De werkelijke kosten over 2016 bedroegen € 883.057. Via de decembercirculaire 2016 heeft het Rijk extra geld ter beschikking gesteld voor de statushouders, o.a. voor de uitvoeringskosten Werk en Inkomen. Deze bijstelling is niet verwerkt in de begroting 2016 omdat dat technisch gezien niet mogelijk was. In de begroting 2017 hebben we voor de DVO € 861.535 begroot. De ontwikkeling van het cliëntenbestand bepaalt of we bij de vier- en achtmaandsrapportage de begroting moeten bijstellen.

De gemeente Alphen aan den Rijn voorziet de gemeente Kaag en Braassem periodiek van informatie om de uitvoering van haar beleid te kunnen monitoren. De informatie die de gemeente Alphen aan den Rijn levert bestaat uit realisatiecijfers. Er zijn afspraken vastgelegd over de per maand, per kwartaal en voor de jaarafsluiting aan te leveren gegevens.

Dvo Huishoudelijk afval Cyclus

NB het gaat hier over de Dvo Cyclus. Op blz 39 staat de N.V. Cyclus beschreven.

Sinds 1 januari 2011 verzorgt Cyclus de inzameling van huishoudelijk afval voor gemeente Kaag en Braassem.

Opdrachtnemer en opdrachtgever

Opdrachtgever: gemeente Kaag en Braassem

Opdrachtnemer: N.V. Cyclus

Doel Kaag en Braassem

Kaag en Braassem heeft een wettelijke taak om zorg te dragen voor de (gescheiden) inzameling van huishoudelijke afvalstoffen binnen het grondgebied van de gemeente (ogv art. 10.2a van de Wet Milieubeheer)

Daarnaast wil Kaag en Braasem een goede uitvoering geven aan deze taken op milieuhygiënische wijze tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

Overleg

Overleg vindt plaats op directie- management- en operationeel niveau waarbij de gemeente en Cyclus zich aan elkaar verplicht hebben gesteld om elkaar tijdig en volledig te informeren over voorvallen en ontwikkelingen die van belang zijn voor de correcte uitvoering van de werkzaamheden.

Financiën en verantwoording

In de Dvo staan de tarieven per productgroep gespecificeerd. Er wordt per maand betaald. Jaarlijks is er een eindafrekening op basis van de feitelijke uitgevoerde activiteiten.

Cyclus rapporteert maandelijks over het totaal tonnage ingezameld afval per productgroep en over de aard en het aantal van meldingen.

Extra informatie

Kaag en Braassem is aandeelhouder van Cyclus N.V. en hoeft vanuit deze hoedanigheid niet Europees aan te besteden voor de diensten en producten die Cyclus aan de gemeente levert.

Alle afspraken en werkzaamheden van deze Dvo sluiten aan bij de samenwerkingsovereenkomst regionaal afvalbeleid en -verwerking tussen Cyclus en 8 gemeenten in de regio Midden-Holland en Rijnstreek om zo te komen tot een integrale aanpak van het totale werkpakket.

In 2016 is een start gemaakt met een herziening van de organisatie- en financiële structuur van Cyclus. Dit zal in 2018 leiden tot een nieuwe Dvo met nieuwe tarieven. In deze nieuwe Dvo wordt naast de inzameling ook de afvalverwerking vastgelegd. Met deze nieuwe Dvo zullen de looptijden voor alle gemeenten gelijk worden getrokken.

In oktober 2015 is de Dvo Huishoudelijk afval Cyclus uitgebreid. Aan de Dvo is een bijlage toegevoegd die de inzameling van kunststof verpakkingen en drankenkartons door plastic zakken met een frequentie van 1x per 2 weken mogelijk maakt. De overeenkomst is aangegaan voor een periode van drie jaar vanaf 1 januari 2016 en eindigt op 31 december 2018.

Dvo Bewegwijzering

Op basis van een Bestuursovereenkomst tussen Rijk, IPO, VNG en UvW is de Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd) met ingang van 2 april 2013 van start gegaan. De NBd heeft namens de minister van Infrastructuur en Milieu de volgende taken en bevoegdheden:

- Opstellen en vaststellen van bewegwijzeringsplannen voor alle wegbeheerders;
- Afstemming en coördinatie tussen de verschillende wegbeheerders;
- Opstellen en beheren van de database voor bewegwijzering in ons land.

Opdrachtnemer en opdrachtgever

Opdrachtgever: Gemeente Kaag en Braassem (wegbeheerder)

Opdrachtnemer: Nationale Bewegwijzeringsdienst (Nbd) namens de Staat der Nederlanden

Doel Kaag en Braassem

Kaag en Braassem heeft als wegbeheerder (mede voor uitvoering van wettelijke taken) behoefte aan realisatie, beheer en onderhoud van bewegwijzering op wegvakken in zijn beheersgebied.

Overleg

n.v.t.

Financiën en verantwoording

De door de stuurgroep NBd vastgestelde tarieven zijn als besluit gecommuniceerd met de wegbeheerders.

Geraamde kosten in 2018 van NBd ± € 8.000.

Extra informatie

De overeenkomst is ingegaan op 1 januari 2015 voor onbepaalde tijd.

Dvo Erfgoed Leiden en omstreken

Met ingang van 1 januari 2017 is de gemeente Kaag en Braassem een dienstverleningsovereenkomst aangegaan met Erfgoed Leiden en Omstreken, onderdeel van de gemeente Leiden om uitvoering te geven aan het beheer van de archieven van gemeente Kaag en Braassem voor onbepaalde tijd.

Opdrachtnemer en opdrachtgever

Opdrachtgever: gemeente Kaag en Braassem

Opdrachtnemer: gemeente Leiden

Doel Kaag en Braassem

Overheidsorganisaties moeten voldoen aan een aantal wettelijke verplichtingen ten aanzien van hun archiefvorming en -beheer. Kaag en Braassem voldoet aan deze verplichting door de taken ondergebracht te hebben bij Erfgoed Leiden en omstreken.

Overleg

Naar aanleiding van het jaarverslag zal minimaal eenmaal per jaar overleg plaatsvinden over de voortgang.

Financiën en verantwoording

Jaarlijks is gemeente Kaag en Braassem een vergoeding verschuldigd. Deze worden na 2017 jaarlijks geïndexeerd en in twee termijnen voldaan. Voor 2017 is de structurele last excl. Btw bepaald op € 72.450.

Jaarlijks zal voor 1 april een verslag door de gemeentearchivaris van Leiden uitgebracht worden aan het college van Kaag en Braassem.

Het KPI verslag in het kader van het interbestuurlijk toezicht als bedoeld in de Archiefwet 1995, wordt jaarlijks opgesteld naar afspraak met de afnemende gemeente.

Extra informatie

Gemeente Leiden verbindt zich ten behoeve van gemeente Kaag en Braassem tot het verrichten van de volgende diensten:

- het beheer van het naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats overgebrachte archief, inclusief het ter beschikking stellen ter raadpleging;
- het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats;
- de ontsluiting van de archiefbescheiden voor zover deze openbaar toegankelijk zijn;
- de dienstverlenende gemeente verbindt zich ten behoeve van de afnemende gemeente aan de werkafspraken uit het addendum van deze overeenkomst.

Ook met gemeente Nieuwkoop wordt een Dvo afgesloten voor het beheer van de archieven van gemeente Nieuwkoop.

MAG subsidieovereenkomst 2017-2018 De Driemaster

De Driemaster voert sinds 2013 het welzijnsdeel van de Maatschappelijke Agenda uit. Zij verbindt, ondersteunt vrijwilligers en verenigingen en zet inwoners in hun kracht. De Driemaster biedt professionele en vrijwillige voorzieningen aan op het gebied van welzijn, hulpverlening en zorg, zoals de begeleiding van statushouders, Welzijn op Recept en de Papierwinkel. Zij doen dit samen met partners en vrijwilligersorganisaties. De gemeente zet de samenwerking met De Driemaster voort in de periode 2017-2018.

Opdrachtnemer en opdrachtgever

Opdrachtgever: Gemeente Kaag en Braassem

Opdrachtnemer: Participe als penvoerder van "de Driemaster" (een coalitie van Participe, Kwadraad en Wijdezorg)

Doel Kaag en Braassem

De gemeente wil sturen op maatschappelijke effecten en resultaatgericht uitvoering geven aan de Maatschappelijke Agenda 2017-2020. Door een subsidieovereenkomst met De Driemaster aan te gaan voor 2017-2018 bouwen we voort op wat er in de periode 2013-2016 is opgebouwd. De Driemaster voert het MAG beleid gericht op preventief welzijn uit. Met de focus op preventie en het aan de voorkant investeren in welzijn wil de gemeente financiële besparingen in het vervolgtraject realiseren.

Overleg

Overleg op bestuurlijk, management en uitvoerend niveau vindt met regelmaat plaats waarbij per overleg een verslag gemaakt wordt. Dit verslag wordt door de deelnemers vastgesteld.

Financiën en verantwoording

De gemeente verstrekt een subsidie voor twee jaar (2017 en 2018) van in totaal € 3.425.223 aan de penvoerder van de Driemaster. Voor 2017 gaat dat om € 1.754.585.

Binnen drie maanden na elk kalenderjaar dient De Driemaster een financiële verantwoording in. Twee keer per jaar wordt inhoudelijk gerapporteerd. Ook wordt de gemeente twee keer per jaar geïnformeerd over ontwikkelingen.

Extra informatie

Sinds 1 januari 2017 loopt een pilot waarbij de inzet van maatschappelijk werk in opdracht van De Driemaster is ondergebracht in het Kernteam. Doel is een betere aansluiting tussen De Driemaster, Tom in de buurt en het Kernteam o.a. voor wat betreft preventie. De pilot loopt tot 1 januari 2018 en wordt geëvalueerd.

Met De Driemaster zijn voor 2017-2018 gezamenlijk (resultaat)afspraken gemaakt en nieuwe indicatoren opgesteld. Ook is een andere manier van sturen en verantwoorden ingericht. Ervaringen uit voorgaande jaren waren hiervoor de basis. Enerzijds om beter aan te sluiten op de visie van de gemeente, anderzijds om de administratieve lasten te verlagen. Er is meer balans aangebracht tussen wat de gemeente moet weten om het resultaat te kunnen beoordelen en het verkrijgen van informatie die De Driemaster helpt bij het (beter) doen van haar werk.

Overige verbonden partijen

Cyclus N.V.

Doel

Kaag en Braassem heeft een wettelijke taak om zorg te dragen voor de (gescheiden) inzameling van huishoudelijke afvalstoffen binnen het grondgebied van de gemeente (ogv art. 10.2a van de Wet Milieubeheer). *Deze taak wordt uitgevoerd door Cyclus NV.*

Overleg

Er zijn drie formele bestuursorganen:

- Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) bestaande uit de aandeelhoudende gemeenten. De burgemeester is vertegenwoordiger van gemeente Kaag en Braassem in de aandeelhoudersvergaderingen.
- Raad van Commissarissen (RvC): 5 commissarissen, benoemd door de AVA
- Bestuur Cyclus: directeur Cyclus

Informeel is er een Adviesorgaan Regionaal Afvalbeleid (ARA). Deze bestaat uit een ambtelijk (ARA-A) en bestuurlijk (ARA-B) adviesorgaan, beide bestaande uit vertegenwoordigers van de aandeelhoudende gemeenten in de regio's Midden-Holland en Rijnstreek. Voor ARA-B neemt wethouder Peters deel in dit overleg.

Verder is er nog een financiële commissie.

Aandelenverhouding

De aandelen van Cyclus zijn in handen van de volgende acht gemeenten:

Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Nieuwkoop, Waddinxveen, Zuidplas en Kaag en Braassem.

Kaag en Braassem is in het bezit van 2,3% van de aandelen, het gaat hierbij in totaal om 10.651 aandelen van € 7 nominaal

Dividend 2016: € 8000

Het diensten- en productenpakket van Cyclus is divers. Niet alle gemeenten nemen alle diensten van Cyclus af, hier zit een brede variatie in. De diensten en producten worden inhoudelijk besproken in diverse gremia, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

Afgesproken is dat een gemeente die een bepaalde dienst of product niet afneemt en ook niet wil gaan afnemen, in alle gremia met grote terughoudendheid spreekt over de diensten en producten die wel door andere deelnemende gemeenten bij Cyclus worden afgenomen.

Financiën en verantwoording

	1-1-2016	31-12-2016
<i>Omvang eigen vermogen</i>	€ 7.798.000	€ 10.905.000
<i>Omvang vreemd vermogen</i>	€ 12.444.000	€ 12.886.000
<i>Financieel resultaat 2016:</i>	€ 3.107.000	

Extra informatie

Voor de omvorming van Cyclus tot een 'lean en mean' afvalbedrijf is een Plan van Aanpak opgesteld. Er is gesproken over een nieuwe toekomststrategie, een nieuw organisatiemodel en de ontwikkeling van een nieuw kostentoerekeningsmodel. Hier zijn in 2016 besluiten over genomen, die verder worden uitgewerkt en in 2017 zijn beslag krijgen. Op basis hiervan wordt in 2017 een nieuwe DVO opgesteld. In 2016 zijn ook afspraken gemaakt over de afbouw van de taken op het gebied van de openbare ruimte voor de gemeente Gouda.

Alliander N.V.

Alliander N.V. is een nutsbedrijf dat voortgekomen is uit Nuon. Alliander bestaat uit de onderdelen Liander en Liandon. Het bedrijf verzorgt de distributie van energie in een derde van Nederland. Alliander had in 2016 ongeveer 7000 werknemers en 5,7 miljoen klantenaansluitingen. Het beheert ongeveer 88.000 kilometer elektriciteitskabel en 43.000 km gasleiding.

Overleg

Alliander is een structuurvennootschap met een Raad van Bestuur en een Raad van Commissarissen. De vennootschap wordt bestuurd door de Raad van Bestuur. Toezicht vindt plaats door de Raad van Commissarissen. Beide organen handelen onafhankelijk van elkaar en leggen over de uitoefening van hun taken verantwoording af aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De burgemeester is vertegenwoordiger van gemeente Kaag en Braassem in de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Aandelenverhouding

Alle aandelen van Alliander zijn direct of indirect in handen van Nederlandse provincies en gemeenten. In totaal zijn er 56 publieke aandeelhouders. De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland (45%), Friesland (13%), Noord-Holland (9%) en de gemeente Amsterdam (9%). Verder zijn er bijna 50 gemeenten klein- aandeelhouder, waaronder gemeente Kaag en Braassem. Deze 50 gemeenten hebben minder dan 3% van de aandelen in bezit.

Financiën en verantwoording

Het dividendbeleid van Alliander voorziet in een uitkering van maximaal 45% van de winst na belastingen, gecorrigeerd voor bijzondere posten.
Begroot dividend in 2017 € 437.000

	<u>1-1-2016</u>	<u>31-12-2016</u>
Omvang eigen vermogen	€ 3,687 miljard	€ 3,864 miljard
Omvang vreemd vermogen	€ 4,039 miljard	€ 3,871 miljard
Financieel resultaat 2016:	€ 282 miljoen	

Oasen N.V.

Oasen produceert drinkwater voor ongeveer 750.000 mensen en 7.500 bedrijven in het oostelijk deel van provincie Zuid-Holland en beheert daar ook het waterleidingnet.

Deelnemende gemeenten: Alblasserdam, Alphen aan den Rijn, Krimpenerwaard, Bodegraven-Reeuwijk, Giessenlanden, Gorinchem, Gouda, Graafstroom, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Kaag en Braassem, Krimpen aan den IJssel, Leerdam, Leiderdorp, Liesveld, Nieuwkoop, Nieuw-Lekkerland, Papendrecht, Ridderkerk, Sliedrecht, Vianen, Waddinxveen, Zederik, Zoeterwoude, Zuidplas (kern Moordrecht), Zwijndrecht.

Overleg

Oasen N.V. is een structuurvennootschap. Er zijn 748 aandelen geplaatst (gemeente Kaag en Braassem 26). De burgemeester is vertegenwoordiger van gemeente Kaag en Braassem in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Aandelenverhouding

Kaag en Braassem is in het bezit van 26 aandelen.

Dat is 3,47% van de in totaal 748 aandelen die bij gemeenten geplaatst zijn. Dit komt neer op 1 aandeel per 1000 inwoners.

Financiën en verantwoording

	<u>1-1-2016</u>	<u>31-12-2016</u>
Omvang eigen vermogen	€ 94,042 miljoen	€ 97,085 miljoen
Omvang vreemd vermogen	€ 143,661 miljoen	€ 152,765 miljoen
Financieel resultaat 2016: € 3,043 miljoen Oasen keert geen dividend uit.		

Extra informatie

Oasen is als maatschappelijk bedrijf in publieke handen. De aandeelhouders van Oasen zijn 24 gemeenten in het oosten van Zuid-Holland waar drinkwater aan de inwoners geleverd wordt. Oasen levert jaarlijks 48 miljard liter drinkwater voor 750.000 mensen en 7.200 bedrijven. Hiervoor worden zeven zuiveringsstations, negen pompstations en een watertoren gebruikt. Het hoofdkantoor staat in Gouda. De zuiveringsstations, pompstations en winvelden liggen verspreid door het voorzieningsgebied. Het voorzieningsgebied heeft een oppervlakte van 1115 km². Per jaar levert het bedrijf ongeveer 45 miljoen m³ water.

Bank Nederlandse Gemeenten N.V.

De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen ten behoeve van het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Overleg

BNG Bank kent vier vennootschapsorganen.

- De Algemene Vergadering van Aandeelhouders is het orgaan waarin de aandeelhouders hun zeggenschapsrechten ten aanzien van BNG Bank uitoefenen. De burgemeester is vertegenwoordiger van gemeente Kaag en Braassem in de aandeelhoudersvergaderingen.
- De Raad van Commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken bij BNG Bank. Hij staat de Raad van Bestuur met raad terzijde.
- De Raad van Bestuur is belast met het besturen van de vennootschap.
- De Ondernemingsraad treedt op als overlegpartner van de Raad van Bestuur, als sparringpartner van de Raad van Bestuur bij besluitvorming en als vertegenwoordiger van de werknemers.

Aandelenverhouding

De aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Het maatschappelijk aandelenkapitaal bestaat uit 100 miljoen aandelen van EUR 2,50 nominaal, waarvan 55.690.720 aandelen zijn geplaatst en volgestort.

Kaag en Braassem is in het bezit van 121.719 aandelen (€ 2,50 nominaal)

Uit te keren dividend 2016: € 199.619

Financiën en verantwoording

	<u>1-1-2016</u>	<u>31-12-2016</u>
Omvang eigen vermogen	€ 4,163 miljard	€ 4,486 miljard
Omvang vreemd vermogen	€ 145,348 miljard	€ 149,514 miljard
Financieel resultaat 2016: € 369 miljoen voordelig		

Extra informatie

BNG Bank is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Braassemerland VOF

Algemeen doel Braassemerland VOF

De VOF heeft ten doel het voor haar rekening en risico (doen) uitvoeren van de Grondexploitatie met betrekking tot het Exploitatiegebied zoals aangeduid in de Samenwerkingsovereenkomst (inclusief bijlagen), gelegen binnen het Plangebied Braassemerland en overigens al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin.

Doel gemeente Kaag en Braassem

De gemeente heeft als doel haar gronden in het exploitatiegebied tot ontwikkeling te brengen.

Bestuurlijk

De gemeente neemt deel in de Vereniging van vennoten van de VOF. De vertegenwoordiger van de gemeente is de vakwethouder mevr. Y. Peters-Adrian. De vakwethouder wordt in deze rol geadviseerd door dhr. W. Weide, directeur van 3consults te Amersfoort.

De gemeente wordt in het dagelijks bestuur van de VOF vertegenwoordigd door de afdelingsmanager Ontwikkeling van Kaag en Braassem, de heer J.J. Démoed en de heer A.C.W. van den Wildenberg, adviseur van Fakton B.V. te Rotterdam.

Gemeentelijke bijdrage

Gemeente Kaag en Braassem heeft de volgende financiële belangen:

- inbreng van eigen vermogen in de VOF Braassemerland;
Storting in het Eigen vermogen van de VOF (via GBBV) in 2016 € 1.050.000
Totaal gestort Eigen Vermogen per 30-12-2016: € 3.825.000
- ontvangen van de rente op het ingebrachte Eigen Vermogen van de VOF;
- betalen van een deel van de kosten van de externe bestuurder en procuratiehouder.

Risico's

Voor geheel Braassemerland blijft de woningmarkt nog steeds een risico.

Weerstandsvermogen

Het financieel belang van de gemeente Kaag en Braassem in de VOF is georganiseerd via de gemeente. De vennoten van VOF zijn de Gemeente Kaag en Braassem en de Ontwikkelaar project BV.

<u>Financieel</u>	<u>1-1-2016</u>	<u>31-12-2016</u>
Omvang eigen vermogen	€ 5.526.268	€ 7.627.481
Omvang vreemd vermogen	€ 2.440.233	€ 2.782.122
Financieel resultaat 2016: € 10.750 nadelig		

Extra informatie

N.v.t.

Bijlagen

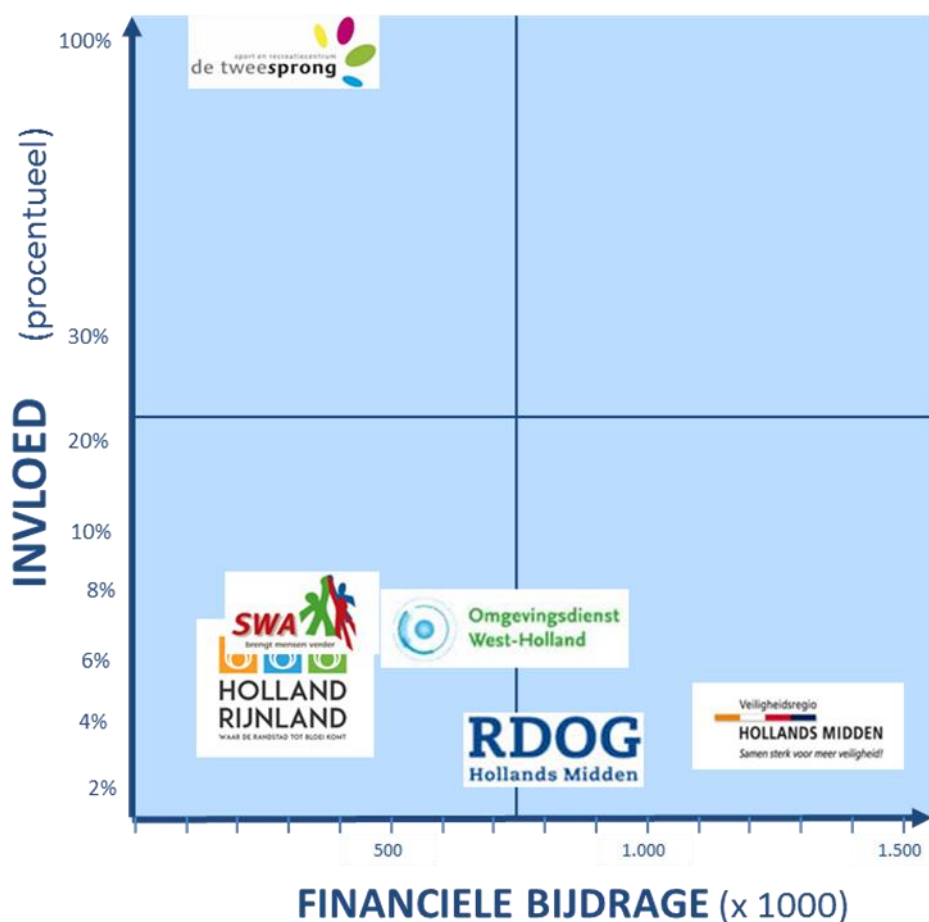
Stemverhoudingen en bijdrage Verbonden Partijen

Verbonden partij	%	Samenstelling stemverhouding NB: zie voor uitgebreide informatie vanaf pagina 6	€ x 1000	AB/DB leden
GR Holland Rijnland	4,8 %	9 van 186 stemmen (obv inwonertal)	360	2x AB
GR Omgevingsdienst West Holland (ODWH)	7%	22 van 312 stemmen (obv de begroting 2016)	735	1x AB, 1x DB/ AB
GR Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	4%	2 van 50 stemmen (obv inwonertal)	1.300	1x DB/AB
GR Sociale werkvoorziening Alphen aan den Rijn (SWA)*	7,4 %	3 deelnemers.	1.350	1x DB/ 2x AB
GR Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG HM)	4%	2 van 50 stemmen (obv inwonertal)	829	1x DB/AB
De Tweesprong B.V.	100 %	100% eigenaar	160	1 opdrachtgever 1 aandeelhouder

* In de GR is opgenomen dat Alphen aan den Rijn niet zonder een van de andere gemeenten een eigenstandig besluit kan nemen.

Kwadrant

Per 1 januari 2017

Wat concluderen we uit dit kwadrant?

Uit het kwadrant kunnen we opmaken dat we bij drie van de Verbonden partijen beperkte invloed hebben, althans waar het gaat om onze stemverhouding in het algemeen bestuur tussen de 4 en 7,4% is. Uiteraard ligt daar een veronderstelling aan ten grondslag dat besluiten tot stand komen op basis van deze gewogen verhouding. Dit is echter alleen aan de orde als er stemming is op basis van uiteenlopende opvattingen. Veelal wordt er natuurlijk ook in gemeenschappelijke regelingen besloten op basis van gelijkwaardigheid en consensus. Dan ligt de invloed uiteraard vooral in de kracht van de argumenten van de deelnemers van de gemeenten. Onze financiële bijdragen zijn verschillend, er springt bij de grote regionale Verbonden partijen geen samenwerking uit waar we zowel een hoge bijdrage betalen en waar veel bestuurlijke invloed mogelijk is, althans op basis van die stemverhouding. Dit geeft voor nu geen focus op één partij maar er zal bepaald moeten worden wat we met de Verbonden partijen willen en hoe dit bereikt moet worden. Is de financiële bijdrage of mate van invloed het doorslaggevende argument?

De kracht van beperkte invloed

Procentueel weinig invloed bij een verbonden partij hebben lijkt negatief maar is dat niet. Als kleine(re) speler werk je samen en maak je gebruik van de kracht van de massa, de expertise en kennis van elkaar. Uit onderzoek blijkt ook dat tussen 80-90% van de besluiten tot stand komt op basis van consensus en uitwisseling van argumenten. Dan gaat het dus niet om de feitelijke invloed op basis van percentages, maar om het agendasettend vermogen van de deelnemers. Bijkomend voordeel van het samenwerken in een groot verband is dat de risico's gedeeld en daardoor ook beperkt zijn; met het afnemen van de invloed neemt ook het risicopercentage af. De risico's worden, zoals de opbouw in stemverhouding, ook procentueel bepaald. (Bij onze Rijnstreek-GR's SWA en Streekarchief is de risicoverdeling op een andere wijze bepaald, zie de informatie per GR).

Verminderde kwetsbaarheid

Zoals hierboven aangegeven kan beperkte invloed een positief gevolg hebben; in de grote samenwerkingsverbanden hebben we dan wel een kleine stem, de risico's worden ook gedragen door de gehele massa. Daarbij gaat het goed met de grote samenwerkingsverbanden. Veel van de taken die jaren geleden door de gemeente zelf uitgevoerd werden, zijn nu belegd bij een groter verband zoals leerplicht bij Holland Rijnland en milieutaken bij de Omgevingsdienst. Hadden we vroeger te maken met kwetsbaarheid en gebrek aan kennis, nu profiteren we van de professionals en slagkracht bij de Verbonden Partijen. Dit draagt bij aan de zelfstandigheid van Kaag en Braassem. Taken zijn goed belegd en het risico is gespreid en relatief beperkt.

Slim invloed vergroten

Aangegeven is dat we formeel tussen de 4 en 7% van de stemmen hebben in de AB's van de grote regionale samenwerkingsverbanden. Toch moet de informele kant van onze regionale invloed niet uit het oog worden verloren. Door het verkrijgen van medestanders, het vormen van coalities en het slim en strategisch samenwerken wordt onze invloed in de regio vergroot. Het hebben van een vertegenwoordiger in het DB zorgt voor meer invloed, zoals bij de Veiligheidsregio, als de Omgevingsdienst en RDOG.

Door op bestuurlijk én ambtelijk niveau intensief en solidair samen te werken in de regio versterk je de onderlinge relatie, kennis en macht. Een goed onderbouwde advisering draagt bij aan een discussie die kan overtuigen in regionaal overleg. Vervolgens genereer je samen meer stemmen en invloed bij het reilen en zeilen van een Verbonden Partij.

Naast bestuurlijke invloed is de betrokkenheid van de ambtelijke accounthouder bij het proces aan de voorkant minstens zo belangrijk. Informeren van de portefeuillehouder onderbouwd met een gedegen advies is de basis. Gevoed door het actief bezoeken van regionale bijeenkomsten door de ambtenaar, rolneming in regionale projecten en het afstemmen van advisering met vakgenoten in de regio.

Weten en kennen geeft vertrouwen

Vervolgens is het van belang de gemeenteraad van Kaag en Braassem te betrekken bij het vergroten van 'grip' op het verlengd lokaal bestuur en instrumenten te optimaliseren. Het verhogen van het kennisniveau over de verbonden partijen geeft de raad als eigenaar en opdrachtgever vertrouwen zodat focus op de hoofdlijnen voldoende is.

Belangrijk is om helder te krijgen wat voor de raad 'nice to know' en 'need to know' is. Hoe vaak wil de raad geïnformeerd worden en welke informatie over Verbonden Partijen is essentieel? Op welke wijze wil de raad geïnformeerd worden; door middel van presentaties, nieuwsbrieven of informatiememo's? Hoe brengen we focus aan op prioriteiten om te voorkomen dat we alles willen volgen en daarmee feitelijk weinig tot niets realiseren?

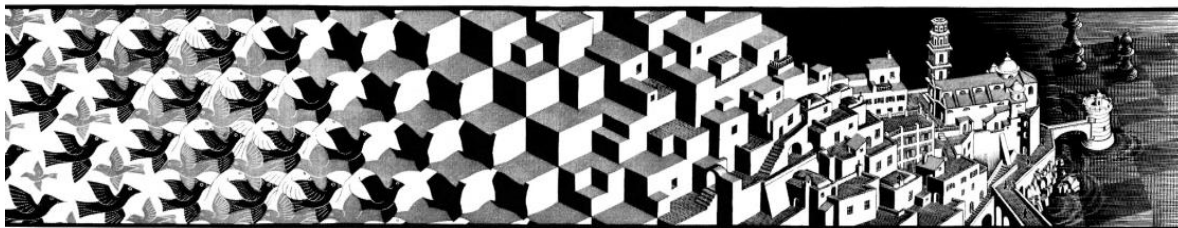
Tot slot moet de aandacht voor de eigen rol van de raad om grip te vergroten natuurlijk ook aanwezig zijn. De juiste instrumenten om grip te vergroten gebruiken; denk hierbij aan het indienen van amendementen, het doornemen van jaarstukken, het overleggen met de accounthouder en doornemen van advisering. Uiteraard is de eigen initiatiefrol van de gemeente ook van belang. In de regelingen kunnen college en raad ook eigen thema's op de regionale agenda zetten. Ook het bezoeken van AB vergaderingen en regionale bijeenkomsten draagt bij aan het vergroten van kennis, zelfvertrouwen en invloed.

Conclusie

Op basis van deze eerste verkenning naar de kosten en mate van invloed op verbonden partijen kan worden geconcludeerd dat de mate van invloed over het algemeen als 'laag' geassocieerd kan worden als we daartoe het aantal stemmen in het algemeen bestuur als indicator nemen. Wel profiteren we van de slagkracht en expertise van de omvang van de samenwerking. De kosten zijn op een logische wijze verdeeld naar inwonertal of op basis van de begroting.

We merken dat ontwikkelingen in de regio ons niet 'overkomen' omdat we aan de voorkant aangesloten zijn. Kaag en Braassem manifesteert zich als een solidaire, actieve en flexibele speler in de regio. Daarmee worden wij als relatief kleinere speler serieus genomen en kunnen we – mede door de samenwerking in de Rijnstreek op bestuurlijk en ambtelijk niveau – een actieve rol spelen in regionale samenwerking.

Hiermee wordt duidelijk dat een kleine positie op basis van stemverhouding niet altijd één op één een relatie hoeft te hebben met de mate van invloed in regionaal perspectief. Die bepaal je in grote mate zelf door te kiezen voor regie en inzet. Om effectief te regisseren is het van belang om met elkaar te bepalen wat we belangrijk vinden en welke richting we willen geven. Deze monitor dient om een helder beeld te geven over onze positie in de verbonden partijen en is het uitgangspunt om te kunnen bespreken waar we op willen sturen en hoe we grip houden.

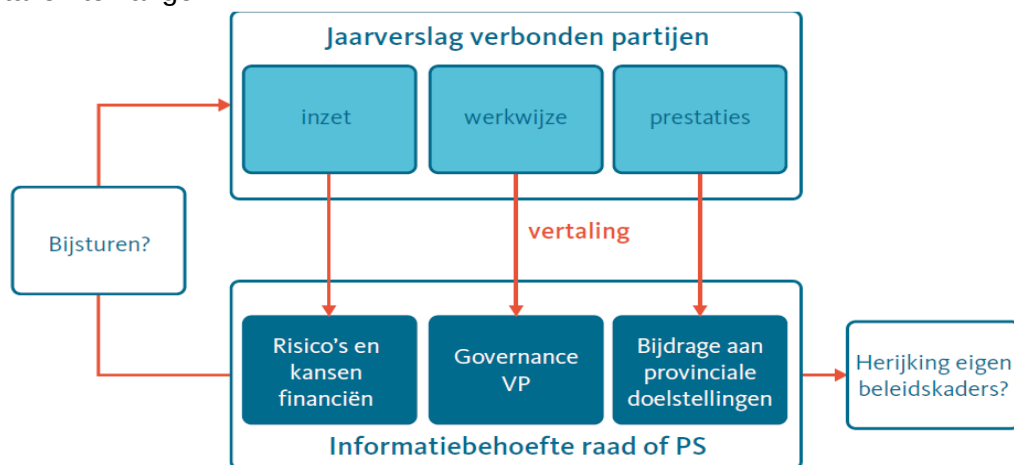
Wat aan het onderzoek vooraf ging

In de vergadering met de raads werkgroep regiozaken van 4 november 2015 is het verzoek door mevrouw Van Klink neergelegd om de samenwerkingsverbanden weer te geven in een matrix gebaseerd op een publicatie⁴ en zo discussie over de kosten en resultaten mogelijk te maken⁵. Dit verzoek sluit goed aan bij de in het raadsakkoord 'Anders denken, anders doen' opgenomen passage in hoofdstuk 3 over de regio dat we: *'Grip op de financiën van onze samenwerkingsverbanden en concrete resultaten in kaart brengen. De samenwerking staat ter discussie als deze te wensen overlaat ten aanzien van resultaten, nut en noodzaak.'*

Aanvullend is in de Perspectiefnota en begroting 2016 als taak voor het jaar 2016 opgenomen: *'Schema opstellen met derden (verbonden partijen, DVO's, subsidierelaties, etc.) en selectie maken welke partijen relevant zijn en in aanmerking komen voor onderzoek'* en doorlopend tot en met 2019: *'Jaarlijkse verslaglegging van geleverde input uit Kaag en Braassem en outcome in samenwerkingsorganen'*. Dit onderzoek vormt de eerste stap; inzicht krijgen in de kosten en mate van invloed van de publiekrechtelijke Verbonden Partijen. Na het zomerreces volgt een plan van aanpak die start met enkele workshops gevolgd door het bespreken van de verbonden partijen in breed perspectief. Dan betreft het de gemeenschappelijke regelingen, DVO's en contractmanagement en de subsidierelatie van de gemeente en andere deelnemingen.

Waarom niet gekozen voor een tabel van kosten en resultaten?

Tabelsgewijs weergeven van kosten en resultaten zou een discussie over nut en noodzaak van deelname aan een Verbonden Partij mogelijk moeten maken. Maar zo eenvoudig is het niet. Resultaten van onze Verbonden Partijen zijn vaak niet smart te maken. Effecten, lobbywerkzaamheden of bijvoorbeeld vertegenwoordiging zijn niet in getallen te vangen.

Hoe becijfer je *beter* zorg voor de jeugd, een regiotaxi die *meer* op tijd rijdt of de strategische lobby met andere overheden?

Vervolgens kan een Verbonden Partij niet zo maar op tegenvallende resultaten of effecten afgerekend worden. Natuurlijk kan er gestuurd worden op de begroting door een zienswijze maar Verbonden Partijen lopen in feite zelf geen financiële risico's. Het risico wordt gedragen door de deelnemende gemeenten; een verbonden partij kan immers niet failliet gaan.

⁴ De publicatie 'Democratische controle van regionale samenwerkingsverbanden moet en kan beter' van BNG bank is gepubliceerd in sept/okt 2014 en is een hoofdstuk uit het boek "Kredietwaardigheid verzilverd. BNG Bank 1914 - 2014"

⁵ Voor uitwerking zie 'Waarom niet gekozen voor een tabel van kosten en resultaten' in de bijlage.

Een gemeente geeft in de begroting weer wat de kosten van de Verbonden Partij zijn. Zoals hierboven aangegeven kunnen we geen analyse maken van de harde effecten van de Verbonden Partij, omdat de 'outcome' vaak een effect is, niet meetbaar in geld. Dit heeft tot gevolg dat het eerste verzoek van de Raadswerkgroep regiozaken om de Verbonden Partijen in de matrix weer te geven niet uit te werken is en er is voor gekozen om de mate van invloed weer te geven.

Grip krijgen en houden

Als de raad besluit om een Verbonden Partij op te richten of bij een Verbonden Partij aan te sluiten, is dat na een grondige voorbereiding. Van tevoren worden beleidskaders opgesteld gebaseerd op de Nota verbonden partijen. In deze nota zijn uitgangspunten vastgelegd om wel of niet deel te nemen. Wat zijn de gewenste maatschappelijke effecten, wat mag het kosten en eventueel wordt ook vastgelegd hoe lang de taken bij een Verbonden Partijen ondergebracht worden. 'Grip' op een verbonden partij begint met deze beleidskaders. Hiermee kan periodiek geëvalueerd worden en zo nodig bijgestuurd.

Als de reden om aan te sluiten niet heel specifiek bepaald is (op een wettelijke verplichting na) maar het gevolg is van bijvoorbeeld een fusie dan kunnen problemen ontstaan. Het ontbreken van kaders ontnemt de raad de mogelijkheid om een heldere analyse uit te voeren als het (eind) resultaat of gewenste effect niet van tevoren bepaald is. Hoe bepaal je dan of het resultaat voldoet? Dit speelt bij een aantal Verbonden Partijen waar Kaag en Braassem aan deelneemt; er zijn bij het aansluiten geen specifieke kaders bepaald.

Niet elke verbonden partij leent zich voor nader onderzoek

Soms is het uitbesteden van taken geen eigen keuze van de raad, maar is dat door de wetgever bepaald. De basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is een vrijwillige samenwerking van provincies, gemeenten en/of waterschappen. Ondanks dat zijn er enkele wettelijke bepalingen die deelneming opleggen.

Op basis van de Wet veiligheidsregio's, artikel 9, is het samenwerken in een Veiligheidsregio een wettelijke verplichting, net zo als de Wet publieke gezondheid in artikel 14 bepaalt dat wij deelnemen aan regionale gezondheidszorg: RDOG HM. Daarnaast wordt een milieubasistakenpakket wettelijk ondergebracht bij een omgevingsdienst⁶. Het staat gemeenten wel vrij waar men overige milieutaken onderbrengt. Kaag en Braassem heeft deze taken ook ondergebracht bij de Omgevingsdienst West- Holland; met name deze 'plus'-taken zijn geschikt voor analyse.

---

⁶ De wettelijke basis voor de Omgevingsdiensten ligt vast in een wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving). Dit wordt ook wel de Wet VTH genoemd. De wet VTH legt aan het bevoegd gezag de verplichting op om de daartoe bij algemene maatregel van bestuur aangewezen taken uit te laten voeren in het verband van een omgevingsdienst. De omgevingsdienst moet in elk geval het zogenoemde basistakenpakket uitvoeren voor de deelnemende gemeente- en provinciebesturen. Gemeenten kunnen andere taken laten uitvoeren door de Omgevingsdienst (bijvoorbeeld andere milieutaken en taken op het gebied van bouwen en ruimtelijke ordening). De gemeente Kaag en Braassem heeft dit ook gedaan. De ODWH voert de taken in mandaat uit.

Begrippen

Wettekst uit het Besluit begroting en verantwoording, artikel 1: *Een **verbonden partij** is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente – een bestuurlijk en een financieel belang heeft.*

- Privaatrechtelijk = obv het Burgerlijke Wetboek bijv NV of BV
- Publiekrechtelijk = obv de Gemeentewet of Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) zoals Holland Rijnland

Financieel belang: Een financieel belang houdt in dat de gemeente geld ter beschikking stelt aan de Verbonden Partij. De gemeente verliest deze financiële bijdrage bij faillissement van de organisatie of de gemeente wordt aansprakelijk gesteld als de Verbonden Partij haar verplichtingen niet nakomt.

(Een stichting of vereniging die jaarlijks een subsidie krijgt is geen verbonden partij. Deze partijen worden eventueel wel in de paragraaf Weerstandsvermogen opgenomen als de gemeente een financieel risico loopt doordat de gemeente een (wettelijke) taak aan een dergelijke partij heeft uitbesteed; bijvoorbeeld bij openbaar onderwijs).

Bestuurlijk belang: de gemeente is vertegenwoordigd in het bestuur van de verbonden partij of heeft stemrecht. De gemeenteraad benoemt bestuursleden vanuit de raad of het college om de gemeente in het bestuur van een verbonden partij te vertegenwoordigen.

Gemeenschappelijke regeling: het verschil tussen een verbonden partij en een gemeenschappelijke regeling is dat de Verbonden Partij het 'containerbegrip' is waarvan een gemeenschappelijke regeling als publiekrechtelijke rechtspersoon een vorm is die is gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Democratische legitimatie; de wijze waarop de gemeente is aangesloten bij de gemeenschappelijke regeling. De gemeenteraad heeft geen directe zeggenschap. Er is sprake van zgn 'verlengd bestuur'; de raad heeft vertegenwoordigers uit het college of de raad aangewezen die zitting hebben in het Dagelijks en/of Algemeen bestuur. Deze vertegenwoordigers hebben stemrecht waardoor de raad alleen indirect kan sturen. Dit

heeft tot gevolg dat de betrokkenheid en tevredenheid van raden over de gemeenschappelijke regelingen vaak niet erg groot is. Het gevoel van 'grip' ontbreekt.

Kaders Uitgangspunten voor verbonden partijen kan de raad vast laten leggen in een "Nota verbonden partijen" [Nota verbonden partijen KenB dec 2014.pdf](#) (Corsa 12.21546). *Deze wordt in 2017 geactualiseerd na het vaststellen van de Regionale agenda Kaag en Braassem.*

Naast de Nota verbonden partijen heeft Kaag en Braassem een 'Register Gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en overig'; een wettelijk overzicht van de verbonden partijen. [2017 Gemeenschappelijke Regelingen en stichtingen KenB](#)

Paragraaf 6 van de begroting gaat over verbonden partijen. Als je deze paragraaf naast het register legt zie je een verschil: in de paragraaf worden naast de gemeenschappelijke regelingen ook de publiekrechtelijke partijen genoemd (NV's) wegens het financiële belang/risico. In het register staan ook de stichtingen en overige genoemd. Omdat we daarin alleen een bestuurlijk belang hebben zijn deze niet opgenomen in paragraaf 6 van de begroting.